

PUNT DE MIRA

L'Ajuntament està adequant els serveis funeraris del municipi a les necessitats actuals de la ciutat

Plana 8

EL RADIOGRAMA

Manuel Galgo, president del Puig Castellar, parla de la muntanya

Planes 14 i 15

EL COL·LECCIONABLE

El barri de les Oliveres ha lluitat històricament contra la massificació

Planes 18 i 19

SOCIETAT CIVIL

L'Agrupació del Comerç i la Indústria lluita per sumar esforços a Santa Coloma

Planes 25 i 26

EL BALCÓ DELS JOVES

María José Parra té 26 anys i ja ha recorregut el món fent de model professional

Plana 32

El límit que separa Santa Coloma de Barcelona és molt estret. Foto: J.P. SAYRACH.

Santa Coloma i Barcelona, amor i odi

- La relació de força entre Barcelona i Santa Coloma és clau per al futur del municipi
- La Gran Barcelona busca un espai a partir de prendre'l de la resta de ciutats del cinturó metropolità
- El creixement ràpid i desordenat de Santa Coloma durant els anys seixanta condiciona actualment el futur del municipi
- Santa Coloma i Barcelona mantenen una relació intensa d'amor i odi. Santa Coloma vol aprofitar la capitalitat catalana de la ciutat comtal per créixer en pes específic, però alhora li fa por que el projecte de la Gran Barcelona li acabi absorbint totes les energies. El creixement ràpid i desordenat de Santa Coloma durant els anys seixanta és un pesat llast que en condiciona el desenvolupament present i futur. Planes 3 a 7 i Editorial, plana 10.

 AJUNTAMENT DE
**SANTA COLOMA
DE GRAMENET**

GRAME impuls A

SOCIETAT MUNICIPAL
DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

PROGRAMES DE:

PROMOCIÓ ECONÒMICA
INSERCIÓ I MOTIVACIÓ LABORAL
FORMACIÓ OCUPACIONAL
SERVEI DE FOMENT D'EMPRESSES

Rafael de Casanovas, 85-89
Tel. 466 15 65 - Fax 466 15 97

08921 SANTA COLOMA DE GRAMENET
(Barcelona)

**CENTRE D'empreses
BOSCH LLARG**

CAN xiquet
CENTRE TECNOLÒGIC PER
A LA CONFECCIÓ

El centre d'Empreses Bosch Llarg és un espai de 2.200 m² per a iniciatives empresarials.

Distribuïts en 25 espais d'entre 20 i 160 m², oficines i tallers industrials. Dotat amb tot l'equipament administratiu, serveis de neteja, vigilància i cafeteria-restaurant.

El Servei de Foment d'Empreses ofereix suport, assessorament i gestió empresarial en l'àrea laboral, fiscal i comptable, cursos de gestió Pime, conferències temàtiques i recolzament per a la tramitació de subvencions. El Centre d'Empreses Bosch Llarg és un recurs més d'aquest programa

El Centre Tecnològic per a la Confecció CAN XIQUET disposa de modernes instal·lacions amb la més avançada tecnologia destinada a donar suport al sector de la confecció tèxtil i de la pell en dues vessants:

SERVEIS TÈCNICS A LA PRODUCCIÓ

- Informació i documentació de tendències.
- Disseny i patronatge assistits per ordinador.
- Tall electrònic.

FORMACIÓ PROFESSIONAL I EMPRESARIAL

- Cursos especialitzats. - Jornades tècniques i conferències.
- Borsa de treball.

8a Fira-Expocoloma 96- La fira multisectorial més important de la comarca. 120 estands i 150.000 visitants.

Lloc: Parc Europa.

Data: del 12 al 15 de setembre.

- Estudi de la realitat socioeconòmica de la ciutat (observatori mercat de treball).
- Programes i accions d'informació, motivació sociolaboral i d'orientació i acompanyament en la recerca de feina per als aturats del municipi (PIRMI, gabinet d'orientació, pretallers).
- Conveni de col·laboradors entre l'INEM i Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet com a entitat associada per al desenvolupament del servei integral per a l'ocupació (SIPE).
- Accions d'intermediació (oferta-demanda mercat de treball) i recolzament a la inserció (Servei Català de Col·locació, recerca de treball).

- L'escola de F.O. La Ginesta: cursos de formació ocupacional adaptats i dirigits a les necessitats de les empreses de la comarca.

- Programa de F.O. per a simulació empresarial (SEFED).

- L'escola de Restauració: cursos formació ocupacional de cuina i cambres.

EL PUNT CLUB DEL SUBSCRIPTOR

EL PUNT

INDEPENDENT,
CATALÀ,
COMARCAL I
DEMOCRÀTIC

El diari de casa.

EL PUNT

**Butlleta de
subscripció**

PRESENCIA

Domiciliació bancària

Caixa/banc
Agència
Adreça
Població.....
Nom del titular

Codi entitat
Codi sucursal
Dígits control
Núm. compte

Es prega que atengueu fins a nova ordre els rebuts que
presentarà Hermes Comunicacions S.A. per l'import d'una
subscripció a El Punt*.

Data Signatura

EL PUNT

Nom i cognoms
Carrer
Núm.
Codi postal
Població
Document d'identitat
Telèfon
Signatura

Remeteu aquesta butlleta (o fotocòpia) per correu a:
EL PUNT
C/ de la Conquesta, 60, 08191 Badalona
o bé al fax **902 10 11 92**

* L'import de la subscripció del 8 d'abril de 1996 fins al 31 de desembre de 1996 és de 38.170 ptes. Podeu fer el pagament anual, semestral, trimestral o mensual

Matí: de 9 a 2

902 22 10 10

Tarda: de 4 a 7

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ Santa Coloma i la seva relació amb la metròpoli

El pont de Can Peixauet és un punt d'unió entre Santa Coloma i Barcelona. Foto: J. SAYRACH.

Jaume Solà: «Per Barcelona, som una feina feta»

Santa Coloma i la Mancomunitat debaten el seu paper metropolità i com hi influeix la capital

BEGOÑA CORZO
 ■ Des de fa anys, la capital metropolitana es prepara per afrontar el 2000. Amb el seu pla estratègic ha reunit les forces socials més influents perquè col·laborin en la con-

secució de la Gran Barcelona. En aquesta projecció de futur, Barcelona no es cenyeix al seu territori, sinó que compta també amb el de l'àrea metropolitana. Les infraestructures que necessita i les centralitats

que projecta poden beneficiar les ciutats perifèriques, però també incidir-hi negativament. És una dinàmica que preocupa totes les ciutats que rodegen Barcelona. El segon Fòrum Grama, celebrat el passat

18 de març, i la Mancomunitat de Municipis, quatre dies més tard, van coincidir a debatre aquesta qüestió quan es compleixen cent anys de l'annexió a Barcelona de pobles com Sants, Sant Andreu o Gràcia.

El segon Fòrum Grama va convidar Jaume Solà, gerent de l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus i que va ser el regidor d'Urbanisme del primer ajuntament democràtic de Badalona, i Ferran Navarro, arquitecte de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona i exdirector d'Urbanisme de Santa Coloma. El tema del debat era si l'expansió barcelonina durà Santa Coloma cap a la modernitat i el desenvolupament o l'abocarà a la marginació.

Solà va recordar que la voluntat barcelonina dátri-

buir-se territoris ve de lluny i que des de 1897, quan s'annexionà Les Corts, Gràcia, Sant Andreu i Sant Martí, fins el 1945, amb el traspass de Santa Coloma a Barcelona de les Cases Barates, l'estratègia «va ser una pura i dura pressió per aconseguir més territori».

Despotisme democràtic

«Aquest procés va canviar, i del 1945 al 1979 la capital ja no dominava per annexió, sinó que el que fa és utilitzar el territori a través d'organismes com la Corporació Metropolitana, la Comissió de Organismes y Servicios Comunes, el Go-

vern Civil o l'Obra Sindical del Hogar».

Ara —explicà Solà—, el que tenim és un despotisme il·lustrat democràtic: Barcelona té molt recursos i una gran capacitat de pensar, de generar iniciatives.»

Ferran Navarro va destacar que «hi ha una progressiva pèrdua de la idea de ciutat en els municipis de la perifèria». Per què funciona la gran maquinària de disseny del territori, «Barcelona sempre s'ha dotat de plans i organismes, i la perifèria s'ha oblidat dels seus, pensant que ja estaven definits en el pla general. Però el PGM no suma els models

de ciutat de la perifèria».

Navarro va recordar que «la primera que modifica quantitat d'aspectes del PGM és Barcelona; quan no l'interessa alguna cosa, senzillament la canvia».

Contra l'annexió

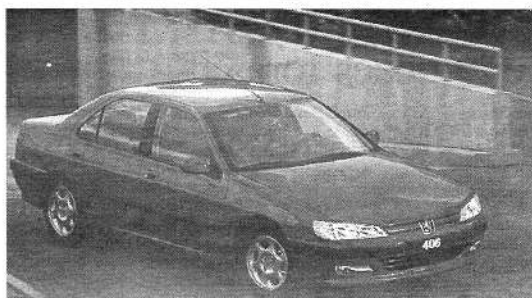
Els dos ponents es van mostrar contraris a qualsevol cosa que s'assembla a una annexió a Barcelona i van defensar la independència de la ciutat, dintre d'un marc metropolità: «Cal posar èmfasi —va dir Navarro— en què l'opció local no sigui la dependència de la centralitat». Solà va ser rotund en afirmar: «Nosaltres ja

som una feina feta, ja ens han passat. Barcelona ja ha definit un marc i el que es pot debatre són només episodis. Santa Coloma no creixerà cap en fora, però sí que pot créixer cap endins, fer-se més atractiva, que la gent s'hi senti a gust».

La ciutat-regió

Ara fa un any que el Servei d'Estudis Territorials d'Ordenació Urbanística de la Mancomunitat va elaborar el llibre «Dinàmiques metropolitanas a l'àrea i la regió de Barcelona», que acaba de presentar-se amb una conferència-debat. El llibre proposa un model de

ciutat-regió jerarquitzat que, en el debat, va matitzar Manuel Ribas i Piera, doctor en Arquitectura, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i que ha planificat grans projectes a Barcelona, va criticar aquesta idea de centralitat: «Podem dir que l'Eix Transversal va ser una obra correcta, però no així el quart cinturó, que envolta Catalunya com si només existís Barcelona». Segons la seva opinió, «hem de pensar en termes de tota Catalunya. S'han de crear nous centres amb autonomia». Ribas va proposar «continuitat de valors d'urbanitat i no de continuïtat edificada».

MASTERGRAMA S.L.

AGENCIA OFICIAL PEUGEOT

EXPOSICIÓN Y VENTAS

Irlanda, 42-44 - Tel. 466 18 61

Servicio continuado de lunes a viernes de 8 a 20 h - Sábados de 9 a 13 h

10 ANIVERSARIO**TALLERES Y RECAMBIOS**

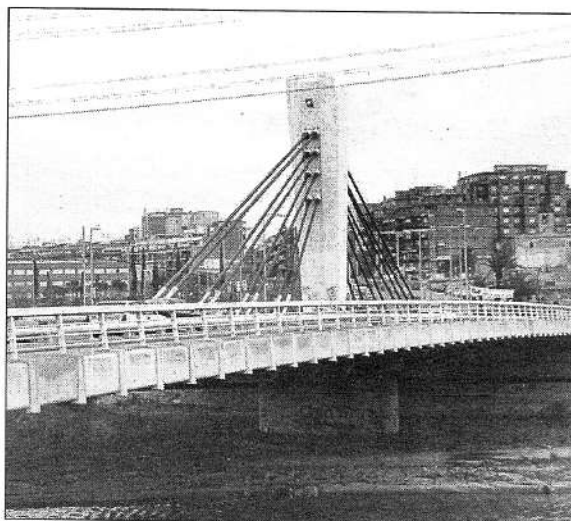
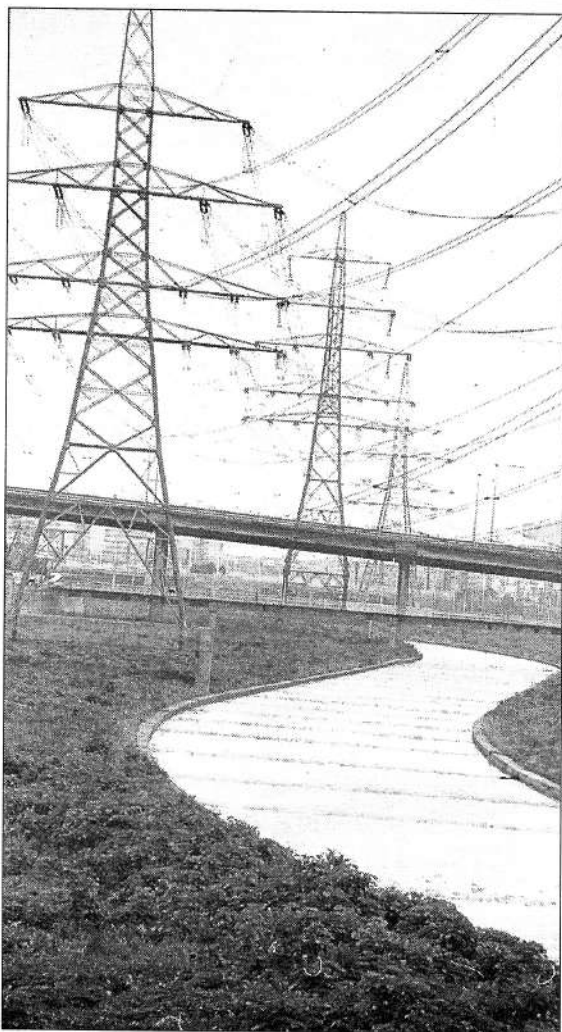
Servicio ininterrumpido de 9 a 20h

Francesc Viñas, 14 - Tels. 385 34 50 - 385 35 54 * Fax 385 34 50

SANTA COLOMA DE GRAMENET

PEUGEOT

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ Santa Coloma i la seva relació amb la metròpoli

A l'esquerra, el Besòs; a la dreta, el pont de Can Peixauet; a baix, Jaume Solà i Ferran Navarro en el darrer Fòrum Grama. Fotos: GRAMA.

Barcelona necessita créixer econòmicament i territorialment si vol potenciar el seu paper de «capital europea del sud». Això l'obliga a pactar cada gran equipament amb el municipi del costat, ja sigui amb Santa Coloma per la construcció de la pota nord, Sant Adrià pel front marítim, o El Prat per l'ampliació de l'aeroport. Moltes de les fites que han col·locat de nou Santa Coloma en el mapa metropolità han vingut de la mà de les necessitats del disseny de la Gran Barcelona.

La Gran Barcelona busca espai

Les ciutats del voltant fan plans que ens afectaran a mitjà i llarg termini

BEGOÑA CORZO
 ■ Unes 52.000 persones viuen en poc més d'un quilòmetre delimitat per les serres de Collserola i Marina, les autopistes A-17 i A-18; les línies dels trens de Portbou, Manresa i Puigcerdà; dues carreteres nacionals i una comarcal; un dels rius més contaminats d'Europa i línies d'alta tensió. Es tracta del congost del Besòs, una de les zones metropolitanes més degradades.

Rehabilitar el congost

Barcelona, Santa Coloma i Montcada i Reixac van firmar el 1995 un conveni amb el Ministeri d'Obres Públiques per rehabilitar la zona i el passat gener la Generalitat hi va donar el vistiplau. S'ha d'executar en quatre anys i ja se'n sap el cost (el MOPTMA pagarà 3.400 milions i la Generalitat, 415), falta que els diners es posin sobre la taula.

A Santa Coloma, la Generalitat finançarà la construcció de 200 habitatges al barri del Fondo. La passera que havia d'unir els parcs del torrent Tapioles (Bar-

celona) i el de Can Zam ha desaparegut del projecte, però la idea final és que es pugui anar des del parc de Collserola fins al de Sant Mateu (a la serra de Marina) sense haver de trepitjar l'asfalt.

La proposta més ambiciosa pel riu és aconseguir un nivell òptim de depuració de

les aigües i ampliar el canal central dividint-lo en compartiments per controlar les crescudes i el passeig.

Tindrem tren?

Fa anys que es parla de la necessitat de desviar la línia de Renfe del Maresme de la franja de la costa i fer-la passar per l'interior.

Joan Callau: «O t'hi apuntes o en quedes fora»

B.C.
 ■ Sant Adrià coneix bé les conseqüències de no estar present allà on es prenen les decisions. Aquest municipi va estar durant uns anys molt enfrontat a Barcelona pel que considerava una actitud d'incomprensió de la capital envers els problemes adrianencs.

Influència positiva

«Amb la postura de l'Ajuntament anterior vam aprendre que s'ha de ser-hi, que ningú no t'espera; o t'hi apuntes o en quedes fora. Al pla del congost del Besòs ens hi vam apuntar en l'últim

moment i només vam aconseguir 415 milions per a un pont; això no li va passar, a Santa Coloma, que hi va ser des del principi», explica el regidor d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sant Adrià, Joan Callau (PSC).

Callau considera positiva la influència de Barcelona en els plans dels ajuntaments de l'entorn. «Barcelona té 1.800.000 habitants i entre Badalona, Santa Coloma i Sant Adrià en sumem uns 400.000. Els seu potencial per generar idees i engegar projectes és clar i les dinàmiques metropolitanes

Es comenta que es farà un túnel que vingui de Badalona i travessi el turó on hi ha l'hospital de l'Esperit Sant, i després passar el riu pel Molinet i enllaçar a Sagrera amb el tren i el metro. Aquesta idea, però, no està ni tan sols definida a llarg termini en el pla intermodal del transport. Renfe calcula

que el cost del quilòmetre de vies de túnel passaria dels 1.000 milions, i totes les parts implicades —Ministeri, Generalitat i Entitat Metropolitana del Transport— esperen el gran impuls que faci rendibles les obres. Pels constructors que tenen els ulls posats en la franja del Maresme, els guanys serien

actuals, a diferència d'etapes anteriors, són bones, com les rondes, que ens han fet passar de la marginalitat a la centralitat.»

Respecte a les discrepàncies entre el pla Cantallops i l'elaborat per l'agència Barcelona Regional per a la façana marítima de Barcelona i Sant Adrià, el regidor adrianenc es mostra conciliador: «No podem evitar que Barcelona arregli fins al límit del seu terme, perquè està en el seu dret, però intentem parlar-ne. En el conveni pel front litoral, per exemple, hi vam incloure que havíem de parlar de la

Mina, perquè Barcelona ens ha d'ajudar a solucionar aquest problema.»

El millor pla, el pla fet

El que ha permès a Sant Adrià poder negociar amb certa força amb Barcelona, segons Joan Callau, ha estat precisament l'existència del pla Cantallops. «A mi em sembla bona l'opció de guanyar terreny al mar —explica el regidor—. Encara no se sap ben bé quin pla s'aplicarà finalment, potser cap dels dos, però no són incompatibles. El que és evident és que el millor pla és aquell que es fa.»

molt importants. La creació dels ports esportius de Badalona i Sant Adrià podria fer possible que finalment el projecte es dugués a terme. Una estació de tren seria ben rebuda al barri del Raval, tan allunyat de l'estació de metro Joan XXIII com de la de Santa Coloma. Entre les propostes més factibles i realistes a mitjà termini, el pla intermodal —que pot sofrir modificacions però que sembla consensuat entre les empreses de transports— preveu perllongar el metro des del Fondo fins a l'estació de Renfe de Badalona (3,5 km), incloent-hi la construcció de les estacions de Montigalà, Sant Crist i Badalona.

Dois nous ports

Badalona, mentre espera poder fer possible el cobejat i criticat projecte de fer un camp de golf a Sant Jeroni, ha apostat també per un port esportiu i pesquer. La Comissió d'Urbanisme de Barcelona ha donat la conformitat a la modificació general del pla general del barri del Gorg, però encara falta l'aprovació del MOPTMA, tot i que ja s'ha iniciat la cursa per acabar-lo abans que el de Sant Adrià.

Sant Adrià pensa en un port i en un gran hipermercat a la Catalana per rehabilitar un terme municipal ocupat, en més d'un 60%, per infraestructures metropolitanes. Mentrestant, Barcelona vol que la reforma de les Glòries tingui continuïtat amb més habitatges, oficines i un altre centre comercial. Està planejant que es guanyi terreny al mar per fer el nou zoo de Barcelona, però encara no hi ha el finançament. El port de Sant Adrià està pendent de l'informe de la Comissió d'Urbanisme de la Generalitat.

Girona a 30 minuts

Quan es va començar a concretar la idea d'enllaçar França i Espanya amb un tren de gran velocitat (TGV), els estudis que havien de trobar el millor lloc per ubicar la terminal de Barcelona defensaven que es fes a Rubí-Sant Cugat. Finalment, la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona ha fet inclinar la balança cap a la Sagrera.

L'estació del TGV és el projecte que a mitjà termini tindrà un efecte més gran a Santa Coloma. El TGV enllaçaria Barcelona i Girona en menys de 30 minuts i Lleida en 45 i és previst que l'any 2026 doni servei a 50 milions de viatgers.

El pla d'ordenació de Sant Andreu-Sagrera preveu 8.000 nous habitatges en el tram entre el passeig de Santa Coloma i l'estació, i un parc de 3,5 quilòmetres de la Trinitat a les Glòries. Sobre l'estació és probable que es faci un centre comercial, un hotel i oficines. Les noves edificacions servirien per finançar la cobertura parcial de les vies del tren i el parc.

1956 - 1996

CERÀMIQUES I SANITARIS

- MATERIALS CONSTRUCCIÓ
- REVESTIMENTS
- PAVIMENTS
- SANITARIS
- AIXETES
- COMPL. BANY I CUINA

40 Aniversari

President Lluís Companys, 22
Tel. 386 19 09
08921 STA. COLOMA DE GRAMENET

Gran de Sant Andreu, 174
Tel. 346 74 67
08030 BARCELONA

Pg. Llorenç Serra, 34
Tel. 386 43 12
08921 STA. COLOMA DE GRAMENET

CATALONIA GRUP COMPUTER

Enginyers Informàtics, S.L.

CURSOS DE FORMACIÓ OCUACIONAL

CENTRE COL·LABORADOR DEL DEPARTAMENT DE TREBALL DE LA GENERALITAT

- Informàtica professional
- Servicio asistencia tecnica
- Ordenadores, impresoras, periféricos y consumibles
- Informàtica de empresas
- Programas estándar y programas a medida

* Bolsa de trabajo

Travessera de Gràcia, 332
08025 BARCELONA
Tel. (93) 450 46 69
Fax (93) 450 24 64

Delegación Santa Coloma
Tel. 392 43 03

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ Santa Coloma i la seva relació amb la metròpoli

Pedro Antonio García és el president de l'Agrupació del Comerç i la Indústria (ACI) de Santa Coloma des de juny de l'any passat, també és propietari de l'empresa PASCOSA, dedicada a les instal·lacions de calefaccions

i aire condicionat. L'empresari, que es declara profundament colomenc, desconfia tant dels monopolis com del centralisme, i opina que si Barcelona ens absorbís «no seria tant pels seus mèrits, sinó per la nostra

ineficàcia per enfortir la nostra identitat de ciutat». La seva proposta és que Santa Coloma trobi allò que la diferencia de la resta de ciutats perquè «els de fora hi vinguin perquè tenim coses que interessin».

Ciutat competitiva en força de treball

■ Entre els analistes més pragmàtics, es parla de crear ciutats associades, per aprofitar els serveis comuns —neteja, equipaments...— i conservar els fets diferencials positius.

Es tractaria no de crear grans equipaments, sinó de garantir la qualitat de vida als barris i facilitar la formació (escoles d'idiomes, cursos de postgrau, sistema de beques als estudiants, canvis en l'horari de la biblioteca i transports ben comunicats amb tots els centres d'estudi) perquè Santa Coloma sigui competitiva en allò del que més té: força de treball.

Poca oferta d'oci

La influència de la metròpoli en el comerç i l'economia local és evident, però també hi ha influències en el lleure i la cultura. No és estrany: Santa Coloma només compta amb un cinema, que a més es troba en unes condicions molt dolentes, mentre que el teatre Goya ja porta temps tancat a l'espera de la seva reforma, per a parlar de la poca oferta de restaurants.

Un estudi de mobilitat elaborat per la sociòloga Anna Alabart l'any 1994 indica que la meitat dels desplaçaments a Barcelona són per motius de feina (50,51%), seguits de l'oci (29,84%), molt per davant dels viatges per fer compres (13,48%).

PEDRO ANTONIO GARCÍA. President de l'Associació del Comerç i la Indústria i propietari de PASCOSA

«Hem de passar de la queixa al moviment»

■ La situació del comerç de la ciutat no passa pel millor moment. Les grans superfícies comercials en són les culpables?

—«Tenim una anella de grans superfícies que ens envolta. Cada ciutat intenta sortir-se'n com pot i en el cas de Badalona ha situat els grans centres comercials a la perifèria. Si haguessin intentat posar-los al centre, el comerç s'hauria aixecat en armes.»

—«Què hi ha de positiu en la influència externa?»

—«El que pugui haver de positiu no ho estem utilitzant. La millora en les comunicacions té dos efectes: la facilitat per sortir és exactament la mateixa que la facilitat per entrar.»

—«Com podem atraure els nostres veïns?»

—«Tots sabem que a la Bisbal podem trobar tota mena de ceràmica, i és cert que no es va a la Bisbal cada diumenge, però és un punt de referència. Tots haurien de col·laborar per buscar allò que ens diferencia. Les llums de Barcelona no ens poden apagar.»

—«Tan dolent seria que ens absorbís Barcelona?»

Pedro Antonio García afirma que «les llums de Barcelona no ens poden apagar». Foto: GRAMA.

—«Desconfio per sistema dels monopolis. També del centralisme. Em sento profundament colomenc i que Barcelona comenci en el

Garraf i s'acabi a Blanes em sembla fatal.»
—«Quina és la identitat que defineix Santa Coloma?»
—«Sembla que som aquí

de trànsit i això ens perjudica. Però ja no és possible tornar a un passat del qual vam sortir.»
—«Si sempre s'ha parlat

La singularitat econòmica, el gran llast

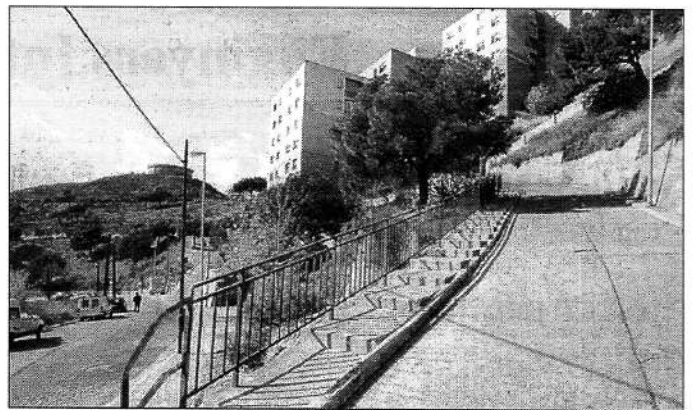
■ Santa Coloma pateix uns déficits econòmics que fan molt difícil que sense un ajut extern pugui reequilibrar-se socialment i territorialment. La majoria dels colomencs treballen fora, consumeixen fora, i aquesta riquesa no reverteix a la ciutat. No hi ha espais per fer indústries, i no es poden ampliar els recursos per via impositiva.

Fa anys que el consistori reclama que s'apliqui l'article 101 de la llei d'hisendes locals i una distribució dels recursos considerant la singularitat; el ple municipal va aprovar al febrer passat

una moció en aquest sentit.

«El nostre reequilibri és fonamentalment metropolità, els greuges no són a Madrid ni a la Generalitat. Necessitem transferències metropolitanes, com es fa entre Espanya i la CE amb els fons de desenvolupament», opina Albert Gadea, analista municipal i que va ser director del pla estratègic. La tesi és senzilla: per què hem de pagar igual que la resta de municipis si tot i tenir la mateixa població, no tenim els mateixos problemes? O per què hem de demanar subvencions a Brussel·les, quan els correc-

tius metropolitans ja estan previstos i cal, només, posar-los en pràctica? De les 18 ciutats més grans de Catalunya, Santa Coloma és la que ingressa menys per habitant (58.290, segons l'últim balanç de les corporacions locals) i la renda familiar és la mateixa que fa 10 anys (entre els tres últims municipis catalans). Tenint en compte aquest panorama, sorgeix el debat sobre l'anexió. Els números són clars: rebem un terç menys per habitant i any sent independents, en comparació amb zones molt semblants, com Nou Barris.

Can Franquesa, un dels barris de Santa Coloma per desenvolupar. Foto: GRAMA.

LIMPIEZAS VALLE

Tel. 388 75 67 (Contestador automático) • Móvil 908 73 07 43

SERVICIO PERMANENTE LAS 24 HORAS Y FESTIVOS

LIMPIEZAS

- Tuberias
- Alcantarillas
- Desagües
- Tubos

DESATASCOS

- Pozos negros
- Fosas
- Albañales
- Tanques

SANEAMIENTOS

- Calderas
- Piscinas
- Balsas
- Sótanos inundados
- Agua potable

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ Santa Coloma i la seva relació amb la metròpoli

Santa Coloma es va convertir en ciutat l'any 1969 atès el seu creixement demogràfic. Foto: JOSEP CANO.

Pocs metres, a penes un riu, ens separen, però han calgut anys i panys per creuar la barrera psicològica que ens allunyava dels veïns del marge dret. Santa Coloma, que va créixer desordenada en els anys seixanta per donar cabuda de qualsevol manera a la mà d'obra que arribava a Barcelona, va passar en pocs anys dels 15.000 habitants als 142.000 i es va convertir en ciutat de la nit al dia. Ara, encara el futur cerca l'equilibri entre ser ciutat i gaudir dels avantatges de la proximitat amb Barcelona.

L'urbanisme, pesada hipoteca

El creixement ràpid i desordenat marca des dels anys seixanta les perspectives de futur

BEGOÑA CORZO ■ L'any 1969 Santa Coloma es va convertir en ciutat per obra i gràcia del Consell de Ministres, orgullós del nostre «elevat cens de població, el creixement demogràfic constant i progressiu, la importància industrial i comercial, i l'eficàcia i el desenvolupament dels serveis públics». Va entrar en els anys vuitanta amb un urbanisme tan penós com lluitador i reivindicatiu. Aquesta història ha estat el gran actiu i el tòpic de Santa Coloma de Gramenet, convençuda que el franquisme la va fer créixer injustament desordenada i que els ajuntaments democràtics l'hi ho compensarien.

Quan l'any 1979 van arribar els ajuntaments democràtics, Santa Coloma es va dotar d'una carta magna, el pla popular. Els polítics, passada una primera etapa de dotar dels mínims que mancaven a la ciutat (enllumenat, asfaltat, petites zones verdes...), van adonar-se que a mitjà i llarg termini el futur ja no dependia només que s'apliqués el pla popular, sinó que la solució dels grans problemes sobrepassava la capacitat de decisió —i de

diners— del consistori. I va preparar un pla estratègic per encarar l'any 2000. Redactat amb una àmplia participació ciutadana i amb poc convenciment polític, mai no va ser assumit.

Estratègies pel 2000

El pla estratègic Santa Coloma 2000, inspirat per l'aleshores consistori d'Iniciativa per Catalunya, parlava d'aconseguir una «ciutadina bona per viure-hi», paraules com *viva, catalana, plural i solidària* tractaven de definir els seus trets essencials. Aquestes eren les línies mestres i just quan s'havia de començar a treballar, el pla va ser avortat amb la formació del nou ajuntament.

Cinc anys després d'aquell esbós, els colomencs comencen a encarar el futur sense complexos, mirant cap

a l'altra banda del Besòs. Com que no té sortida una Santa Coloma autàrquica, que es proveeix al seu aire, que les experiències industrials han demostrat les seves limitacions i que l'*Andorra a peu de metro* —va ser només un eslògan poc afortunat—, el debat ha tornat a l'esperit del pla estratègic: assolir una ciutat ben equipada en els serveis comercials, culturals i so-

cial, i connectada amb Barcelona per aprofitar els grans equipaments que sols pot oferir una gran ciutat.

Pèrdua de població

Hi ha una nombre de gent que vol sortir de les ciutats per anar a viure a pobles residencials ben connectats. Santa Coloma no n'és l'excepció: en els últims anys ha perdut població en benefici d'àrees menys urba-

nitzades. Polinyà, Santa Perpètua, Cerdanyola i pobles del Maresme ja tenen una nombrosa colònia de colomencs.

Que Santa Coloma perdi habitants pot ser positiu perquè es descongestiona, però a la vegada hi ha una entrada de nous ciutadans de baix nivell adquisitiu o procedents de països pobres. Aquests últims no s'instal·len en els pisos nous, que són tan cars com els de Barcelona, sinó que ho fan en els més assequibles —i sovint en un estat pèssim— que van quedant buits. L'arquitecte Ferran Navarro opina que «la major part de l'estoc d'habitats de Santa Coloma haurien de ser enderrocats i tornats a fer». «S'arreglen carrers, però els vicis de construcció són tan grans que cap polític es pot plantejar eradicar la situació a curt o mitjà termini: senzillament, no hi ha diners.»

La sociòloga Anna Alabart creu que Santa Coloma hauria d'evitar caure en el miratge d'imitar Barcelona i fer d'alt *standing* un bon nombre d'habitats: «Santa Coloma corre el risc de convertir-se en una ciutat suburbial i perdre el seu teixit social tradicional.» La rehabilitació dels habitatges i la construcció de nous pisos per als joves ajudarien a conservar les arrels.

Zones avui considerades pobres són la gran reserva futura de sòl car amb expectacions barates: alguns suburbis es poden transformar en centrals sempre que les plusvàlues urbanístiques compensin l'esforç.

Barcelona Regional: la màquina de fer somnis

B.C. ■ Barcelona compta amb un pla estratègic que marca les línies generals de futur i que ja està en la segona fase d'aplicació, i una empresa, Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, que ha estat definida com la «màquina de fer somnis de l'Ajuntament barcelonès».

Inspirada per l'alcalde Pasqual Maragall, aquesta agència urbanística, creada l'any 1993, elabora plans d'àmbit supramunicipal per a tot el territori metropolità, amb perspectives a llarg ter-

mini. La dirigeix Josep Acebillo, que va ser un dels homes de confiança de Pasqual Maragall en la direcció de les obres olímpiques, i té com a accionistes empreses vinculades a l'Ajuntament de Barcelona i a les entitats metropolitanas.

La seva creació va ser difícil perquè de les diverses forces polítiques presents a l'Ajuntament de Barcelona.

Àmbits d'actuació

Entre els objectius de Barcelona Regional hi ha tres àmbits d'actuació principals: l'ordenació del delta

del Llobregat i els estudis per a l'ampliació de l'aeroport del Prat, la gestió urbanística dels marges de les rondes i l'ordenació del front marítim de Sant Adrià.

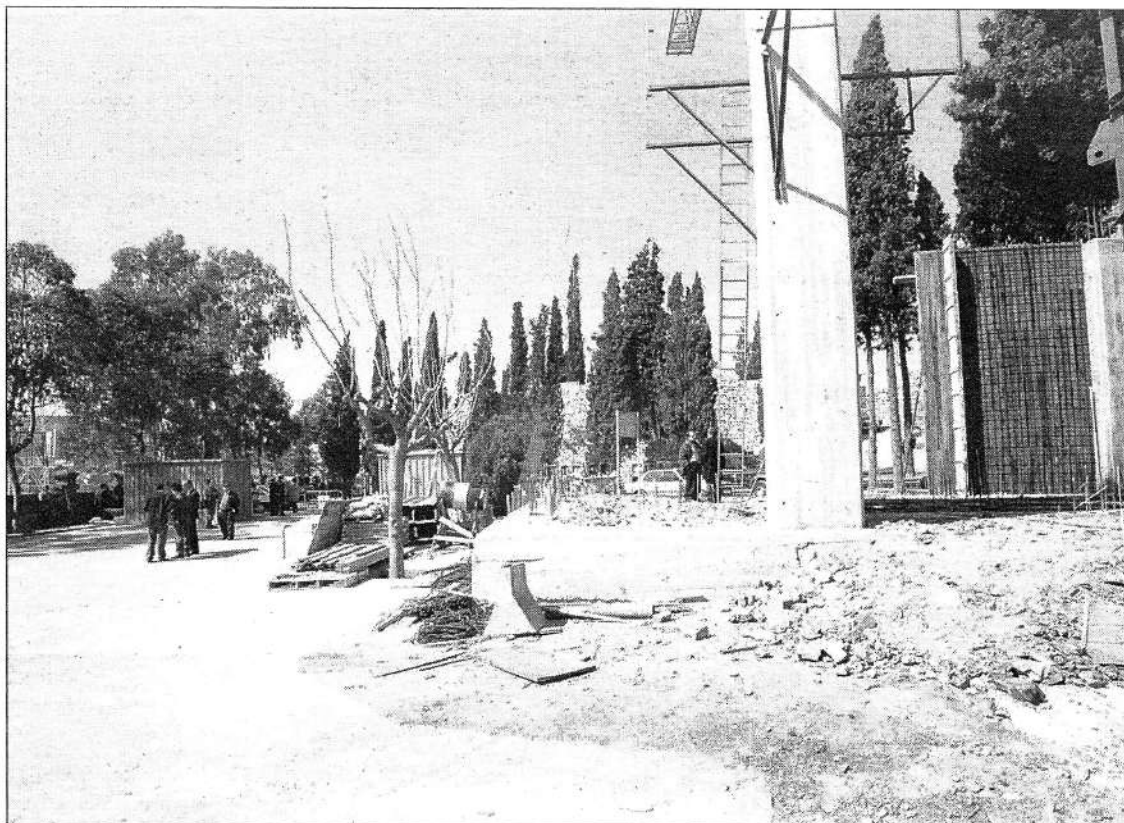
El pla del congost del Besòs i la proposta de trasllat del zoo de Barcelona es faran segons el disseny elaborat per aquesta empresa.

Precisament, el projecte inicial d'urbanització de Can Zam que ha dissenyat l'Ajuntament de Santa Coloma i que recull els diferents elements que ha de contenir el terreny, ha de ser desenvolupat en profunditat per Barcelona Regional. Tot i

que encara no hi ha una proposta definitiva consensuada per totes les forces polítiques i les entitats ciutadanes, les obres podrien començar d'aquí a un any.

Per una altra banda, el projecte de Barcelona Regional per a la façana marítima de Sant Adrià sembla que té més opcions d'arribar a fer-se que el de l'Ajuntament adrianenc, elaborat per Lluís Cantallops. Aquest segon preveia eliminar la incineradora de residus, però és el pla metropolità, que fa conviure zoo, incineradora i depuradora, el que ha guanyat força.

EL TEMA DEL MES ■ Els serveis funeraris de la ciutat

La construcció del tanatori estarà enllestida al novembre. Mentre les obres avancen, continua el desmantellament del cementiri vell. Fotos: J. CANO / D. ESTÉVEZ.

Hi ha qui diu que morir és passar a millor vida. Un dels problemes més greus que han de resoldre moltes ciutats és trobar espais per poder encabir recintes funeraris que puguin donar resposta a les necessitats de la població. A Santa Coloma, el cementiri nou, que funciona des de 1935, ha ampliat els serveis que ofereix. Aquest procés d'optimització de l'espai ha coincidit amb el desmantellament del cementiri vell, que desapareixerà per aconseguir la millora de la qualitat de vida a la ciutat.

Un cementiri de llarga vida

El recinte funerari colomenc, inaugurat l'any 1935, té capacitat per donar resposta a les necessitats de la ciutat

MARTA MEMBRIVES ■ A Santa Coloma es fa cada any una mitjana de 950 enterraments, és a dir, al cementiri colomenc hi arriben cada dia quatre *nouvinguts*. Fins fa pocs anys, la previsió pel que fa a la construcció de nínxols es feia a molt curt termini i existia un llista d'espera de colomencs que volien adquirir un nínxol. Ara, la situació s'ha racionalitzat i el cementiri nou disposa d'un servei que permet fer la compra anticipada d'un nínxol per tenir-ne la titularitat quan s'hagi de necessitar. El cementiri nou de Santa

Coloma, situat des de l'any 1935 al barri de les Oliveres, a tocar amb la carretera de la Roca, té prop de 1.200 espais disponibles i una capacitat d'ampliació de 8.000 nínxols. Aquestes xifres permeten garantir un espai per cada colomenc i més si es té en compte que els nínxols es poden fer servir per més d'un enterrament.

Millorar els serveis

El tinent d'alcalde de Serveis Personals, Antoni Fogué, remarca que la transformació que ha patit el cementiri en els darrers quatre anys «és equivalent a la

transformació de la ciutat en els darrers temps». L'objectiu, segons Fogué, és que «els serveis que es presten als difunts siguin tan dignes com els que poden gaudir els vius». Per aquest motiu, s'està construint un edifici de serveis que acollirà una capella per a cerimònies tant religioses com laiques, quatre sales de vetlla i una sala per fer-hi autòpsies.

Fins ara només l'hospital de l'Esperit Sant tenia una zona destinada a sales de vetlla dintre del terme municipal de Santa Coloma. El nou espai disposarà de quatre sales, cadascuna amb un

pati que permetrà que les sales estiguin il·luminades amb llum natural. El fèrretre se situarà en un túmul de vidre refrigerat. Segons els arquitectes del projecte, aquest és el primer cop que es planteja que una obra d'aquestes característiques disposi d'un espai destinat a pati, que dona una visió més íntima i més solemne de l'espai.

Una capella singular

Les cerimònies d'acompanyament al difunt es fan, de moment, de forma espontània davant del nínxol on s'ha de fer l'enterrament. El

propietari més de novembre, que és quan es posarà en funcionament l'edifici de serveis, el cementiri disposarà d'un espai singular per dir l'últim adéu. La nova capella estarà formada per un cos central, on es situaran els familiars i amics dels difunts, i una torre coberta amb una claraboia, on hi haurà el difunt, que permetrà que el fèrretre quedi il·luminat amb llum natural.

Coincidint amb la posada en marxa dels nous serveis, s'inaugurarà també un aparcament amb capacitat per a 200 vehicles. El nou aparcament es fa en uns terrenys

limitrofs al cementiri, que són propietat de la companyia elèctrica Enher i estan actualment ocupats per un seguit d'hortos il·legals. Amb aquest pàrquing, que tindrà un accés directe al cementiri, es vol evitar que els vehicles circulin per l'interior del recinte, excepte en casos puntuals.

A més de la construcció de l'edifici de serveis i el condicionament del nou aparcament, la companyia concessionària dels serveis funeraris, Cons-te, ha fet obres per l'optimització de l'espai disponible al recinte, la pavimentació dels carrers i la reparació de cobertes de nínxols en mal estat. Les obres que s'hi estan fent duraran fins a quatre anys i tindran un cost global de més de 1.000 milions de pessetes. El cost de l'edifici que acollirà el tanatori i les sales de vetlla és de 100 milions de pessetes.

Trasllat de les restes

El creixement i la millora dels serveis que ofereix el cementiri nou han coincidit amb el desmantellament del cementiri vell, que, segons la planificació urbanística municipal, ha de desaparèixer per deixar pas a una nova zona verda. Els primers a abandonar el cementiri han estat els capellans i els benefactors. Han canviat una de les construccions més sigulars del vell recinte per una moderna tomba-mausoleu al cementiri nou. Una de les 54 de què disposa el recinte i que han ampliat l'oferta, que fins fa poc era només de nínxols.

El procés de trasllat de totes les restes que hi ha al cementiri vell es pot allargar durant més d'un any. Tot i que el procés administratiu de notificació als familiars dels difunts enterrats al recinte es va iniciar fa temps, el demantellament és una operació lenta, ja que cal observar cas per cas i hi ha unes 600 sepultures que cal traslladar. En cas de trobar familiars dels difunts enterrats, el consistori els ofereix un nínxol de la mateixa categoria al cementiri nou i s'ocupa del trasllat de les restes. Si no es troba ningú proper, les restes s'enterraran de tres en tres fent constar el nom de tots els titulars de les làpides.

Encara no està definit com serà l'espai verd que substituirà el vell cementiri, inaugurat l'any 1861. Hi ha qui ja ha dit que es mantindran alguns dels panteons i que es deixaran els arbres centenaris. El regidor d'Urbanisme, Rafael Mendoza, assegura que encara no ha començat la revisió del pla especial dels barris de Riera Alta, Cementiri Vell i Llatí, i que, per tant, «no hi ha res definit».

El foment de la incineració farà que el cementiri nou gaudeixi d'una llarga vida. L'empresa concessionària del recinte funerari encara no s'ha plantejat a curt termini la construcció d'un forn crematori, perquè, de moment, la demanda d'aquest servei no està gaire estesa. Més endavant, però, pot ser la millor solució per optimitzar l'espai disponible, per fer que les necròpolis urbanes no creixin de forma desmesurada.

Llibreria
"Carrer Major"
Llibres

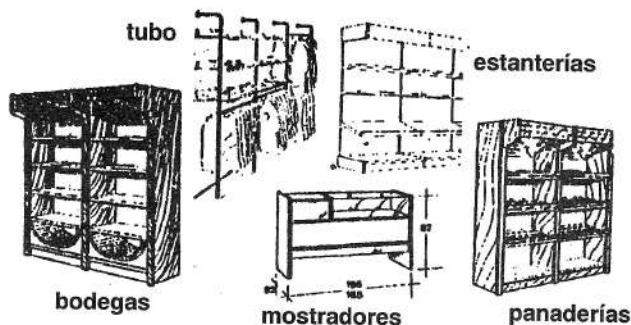
Carrer Major, 13
Telèfon 385 58 42
SANTA COLOMA DE GRAMENET

I N G E R

**INGENIERÍA GENERAL DE
EQUIPAMIENTOS, S.L.**

C/ PRESIDENT LLUÍS COMPANYYS, 39
08921 SANTA COLOMA DE GRAMENET
Tel. 466 03 86

SI USTED NECESITA:

FINANCIAMOS HASTA 5 AÑOS
• Rotulación • Luminosos • Plafones • Neón
• Fachadas • Persianas • Vehículos

¡NO DUDE EN CONSULTARNOS!
Proyectos y presupuestos sin compromiso

PREPARA EL TEU FUTUR

CURSOS

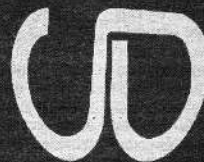
- INFORMÀTICA
- PROGRAMACIÓ
- COMPTABILITAT INFORMATITZADA
- GESTIÓ ADM. INFORMATITZADA
- MECANOGRÀFIA PER ORDINADOR

CARACTERÍSTIQUES

- GRUPS REDUÏTS
- UN PROFESSOR PER A CADA GRUP
- DE DILLUNS A DIVENDRES I DISSABTES
- HORARIS: MATINS, TARDES I NITS

INFORMÀTICA i GESTIÓ

CARNET
JOVE
Aquí, sí.

videocument

Av. Generalitat, 5 · SANTA COLOMA DE GRAMENET

tel. 385 64 11

Santa Coloma, ciutat metropolitana

El pla estratègic de Santa Coloma arribava a la conclusió que l'únic futur possible que té la nostra ciutat és ser una ciutat residencial. Hi arribava gairebé per exclusió, ja que les anàlisis fetes semblen demostrar que no es pot pensar a reconvertir-la en ciutat industrial. Que no és ni serà una població turística és una cosa òbvia. En tot cas, hi hauria una alternativa: fer-ne una ciutat eminentment comercial, no sols en el sentit d'oferir un bon servei als ciutadans colomencs, sinó pensant atraure compradors de l'àrea metropolitana, especialment barcelonins. Però sembla molt remota i, en tot cas, abans s'hauria d'aconseguir un comerç de qualitat per als colomencs. Ciutat residencial no vol dir, de cap manera, ciutat dormitori. La ciutat dormitori és aquella que amb prou feines serveix per altra cosa que per dormir-hi. Va ser la condició de la Santa Coloma que va sorgir arran de la immigració massiva, en la que la ciutat ni estava urbanitzada ni disposava d'equipaments tan importants com escoles, farmàcies, biblioteques, etc. La ciutat residencial a la qual optava el pla estratègic era qualificada d'agradable, de còmoda, de culta, de lúdica... És a dir: una Santa

Coloma de la qual no calgués marxar per trobar la satisfacció de les necessitats i desitjos quotidians i normals d'uns ciutadans cultes, d'un bon nivell de benestar. Aquest futur és determinat per la condició metropolitana de Santa Coloma. Si no s'hagués trobat en el radi d'influència de Barcelona, no s'hauria convertit, tan sobtadament, en l'aglomeració de 140.000 habitants en què va transformar-se l'antic poble rural. La major part de nousvinguts que ara són colomencs de fet i de cor van arribar aquí acostant-se a l'opulenta capital catalana, que era on esperaven trobar feina. La influència de Barcelona sobre Santa Coloma continua existint. Avui ja no es pot témer una annexió com la que va fer, ara fa cent anys, dels pobles i viles del pla barceloní com Sants o Sant Andreu. En un sistema democràtic existeixen instruments perquè això no passi i, a més, és indubtable que hi ha, en totes les institucions, una bona voluntat democràtica. Però Barcelona té una enorme capacitat de pensar i de projectar, i és inevitable que en la planificació de futur que fa Barcelona, pesin quasi exclusivament els seus interessos. Enmig de la bullida metropolitana, i en especial de la que es viu al Barcelonès Nord,

si Santa Coloma vol mantenir la iniciativa i ser decisiva en el disseny del seu futur, ha de començar per tenir clar què pot ser i què vol ser, en entrar a l'horitzó de l'any 2000.

Anys enrere, gràcies a tenir el pla popular, que va sorgir d'un ample moviment social, vam poder afrontar la recuperació de la ciutat i vam poder frenar actuacions que se'ns volien imposar com a inevitables, com la de la construcció d'un segon cinturó que partia Santa Coloma en dues meitats. Els colomencs afirmem tenir una elevada dosi d'identificació amb la nostra ciutat. I no volem ni imaginar que un dia puguem perdre l'autonomia, convertits en una barriada impersonal de la gran Barcelona. Però això no s'obté amb el desig sol. Cal tenir un projecte de ciutat ben pensat i, al darrera, la força del consens ciutadà. I cal, alhora —perquè no vivim isolats— ser eficaçment presents en les instàncies on es planifica el futur del territori al qual estem inserits. En uns moments en què Barcelona no cessa d'empènyer el seu pla estratègic i dissenya la *carta municipal*, Santa Coloma ha d'anar al seu encontre per aconseguir que la ciutat que volem per demà hi trobi un encaix confortable.

Sevillanes per sumar esforços

La imatge de 400.000 persones ballant plegades *Macarena* diumenge passat a Can Zam té un interès que va més enllà de l'anècdota social més o menys divertida que suposa el fet que Santa Coloma hagi entrat al llibre de rècords Guinness de la mà d'aquest ball.

La celebració del festival Sevillanes 96 es pot entendre també com l'exercici de normalitat d'una societat que té interessos culturals diversos. Les sevillanes, un gènere musical sovint menysingut però que té un important paper cohe-

sionador en la comunitat de catalans d'origen andalús, van ser el fil conductor d'una convocatòria on el record d'Andalusia va tenir un paper sobretot emotiu.

El concert de Can Zam no es va organitzar en contraposició a res. Malgrat que això no cal ni remarcar-ho en una societat sense problemes destacables de convivència; no obstant això, no ha de deixar de satisfer-nos.

Diumenge, a Can Zam, ningú va deixar d'exercir de ciutadà català ni es va veure obligat a renunciar a res: de fet, entre el públic ondejaven banderes andaluses,

però també de catalanes. És en aquest sentit que s'ha d'entendre el valor d'un esdeveniment com el de Sevillanes 96, dirigit a un públic multitudinari i força divers. A vegades, la naturalitat amb què transcorden algunes coses ens amaga el seu veritable valor. Al llarg de l'any, Santa Coloma acull aplecs de sardanes, fires andaluses o mostres extremeñes... És la mateixa societat la que té cura de preservar el difícil equilibri del respecte mutu. Santa Coloma, malgrat els intents d'alguns sectors, pot sentir-se'n satisfeta.

GRAMA

Edita: Hermes Comunicacions, S.A. Director: Jaume P. Sayrach. Director Executiu: Andreu Mas. Redacció executiva: El Punt del Barcelonès Nord. Forum Grama: Maria Josep Olivé, Eugeni Madueño, Fernando Montenegro, Carme Molina, Xavier Luis, Xavier Guerra, Joaquín J. Pérez, Rodolfo del Hoyo, Alba Gómez, Josep Lluís Sánchez, Anna Valls i Margarida Montero.

E L D A U

De l'enveja

PLÀCID SATORRAS

Escrivia Francis Bacon: «No hi ha cap altre sentiment que haguem observat que fascini o encisi, si no és l'amor i l'enveja.» El que el renaixentista anglès observà és que el món es mou només per l'acció d'aquests dos sentiments. Alguna cosa intuï Empèdocles quan deia que les coses «unes vegades per amor s'uneixen en un sol ordre del món, i d'altres, al contrari, se separen per l'esquerra de l'odi», i l'odi i totes les afecions que se li assemblen són enveja, «que no és altra cosa que l'odi mateix quan se'l considera com disposant a un home a alegrar-se del mal d'altre, i a contristar-se en el seu bé» (Spinoza, *Ètica*, P. III prop. XXIV, etc.). Una certa concepció teològica del món deriva tot el mal de l'enveja. Llucifer no comet altre pecat: enveja de la glòria de Déu. «Per enveja, però, del diable, la mort entrà en el món» (Sav. 2:24). Elias Cannetti apunta el principi que l'enveja es troba al principi de la civilització si pensem que comença amb el culte als morts. Es pregunta d'on surt aquest culte; quins motius mogueren els homes a condicionar i regalar adequadament els congèneres traspassats. La resposta pot endevinar-se: se'ls tem. I, doncs, hem de tenir molta cura del seu benestar a l'altra banda del viure.

L'enveja, considerada un dels pecats «capitals» és, però, un dels incitadors del nostre desenvolupament. Sembla despietat reivindicar l'enveja, però, com a profundament humana que és, ella pot ésser la nostra ventura o la nostra calamitat. També per amor es pot desfermar la crueltat més destructora. Avui l'enveja resta com a una patologia malaltosa que s'evidencia en determinades conductes. Fora d'aquest àmbit és rar qui menciona pel seu nom la paraula proscrita. És natural. «Al talente progressista el tema de la envidia le molesta», escriu Amelia Valcárcel. I és que el tarannà progressista, el que ara es porta, és envejós. Els poders públics, les lleis, mestres, escoles, es dediquen a administrar l'enveja dels ciutadans. Als diaris, a les tribunes polítiques, als sindicats, als llocs d'esbarjo, amb els noms de justícia, d'igualtat; en nom de la veritat o de l'ètica, l'enveja camina amb pas ferm i l'aquiescència orgullosa de tots. Sota aquesta capa de progrés; en nom de la democràcia, darrera la justa indignació pels abusos del poder, de la corrupció, de la vehement protesta per la injustícia, s'amaga una passió tan antiga com la mateixa existència humana.

(Plàcid Satorras treballa al Museu Torre Balldovina.)

L A C A P S A

Descobrir, avui, antics ideals

MONTSERRAT DE LA VEGA

Qui de petit no ha escoltat explicar als pares les seves històries? Sí, la petita història que van protagonitzar quan eren més joves i la situació d'incertesa del país, que provocava quadres de fam i misèria a moltes famílies. Deien coses com aquestes: «Haviem de fer llargues cues per aconseguir petroli per cuinar i l'aigua l'anàvem a cercar a la font més propera amb galledes i cantsirs...» Jo, com la majoria dels que vam néixer a mitjan anys seixanta, vaig tenir sort. Espanya desperata del seu aïllament i els temps més durs de la postguerra havien quedat enrere. Potser perquè no hem hagut de sofrir gaire no hem fet gaire cas d'aquestes anècdotes. Diuen que la història es repeteix encara que els protagonistes en siguin uns altres. Ho haig d'acceptar. Recordo amb nostàlgia el primer cop que vaig visitar terres sud-americanes. Venint d'un món fonamentalment insolidari, aterrar en una societat que valora el treball comunitari com a únic mitjà per assolir

el progrés global suposa un xoc.

Llavors em va venir al cap el record d'aquelles històries familiars. Em trobava davant d'unes situacions de pobresa i d'haver de lluitar constantment per sobreviure, davant de les quals m'era impossible restar impassible, emocionalment. Sense proposar-m'ho, vaig començar a entendre l'angoixa en què van haver de viure molts anys els nostres pares. La meua anada a Sud-amèrica em representà l'encontre amb els orígens, no gaire llunyans, de la història familiar, i una redescoberta de la solidaritat. El sentiment d'acollida i participació et fa sentir important. Tornant a casa, vaig patir la depressió que suposa caure de nou en l'anonimat que es viu en la nostra societat. Però et queda una petita flama d'unes inquietuds que fins aleshores estava com adormida, i es manté present dintre meu. Com qui diu, se m'obrí una nova manera d'entendre la vida.

(Montserrat de la Vega López és arqueòloga i viu al Centre.)

B Ú S T I A

Can Franquesa o bé Can Sucre?

JOAN LÓPEZ BERRUZO

Fa anys a Can Franquesa van fer una nova porta de ferro reixada i hi van posar l'antiga placa de llautó que havia estat a la porta de fusta vella, on es podia llegir «Can Franquesa».

La meua curiositat és saber el motiu pel qual han canviat la placa daurada pel retol que hi ha ara en el mateix lloc.

A l'objecte, que sembla fet als Tallers de Retols Oficials, hi figuren, en lloc de «Can Franquesa» com abans, les paraules «Can Sucre».

Naturalment que és Can Sucre. En això, no hi ha res a dir.

El que em preocupa realment és que la placa anterior on hi posava «Can Franquesa» hagi pogut ser robada o, senzillament, l'hagin pogut desmar per precaució perquè no es malmeti la placa o li passi qualsevol accident.

També pot ser que el canvi obeeixi a una necessitat de la casa, que s'explicaria per motius pràctics: evitar que el correu es perdi i els funcionaris de correu busquin Can Franquesa a la placeta dels Llops.

Però el que m'inquieta més és que no estiguem davant d'un altre desgavell o confusió dels especialistes.

Aquestes confusions són força freqüents al terme de Santa Coloma de Gramenet. En aquesta ciutat es dupliquen o canvien i bategen llocs amb noms que en realitat no els corresponen.

Un exemple: anomenar Can Zam a les terres que s'estenen més enllà de la masia de Can Zam, que haurien hagut de dir-se Can Franquesa.

(L'autor d'aquest escrit, Joan López Berrueto, escriu habitualment textos d'història local colomenca i viu al barri del Centre de Santa Coloma.)

EL MIRADOR

Primer Congrés de Renovació Pedagògica

SALVADOR PEGUERO

Del 8 al 9 de febrer es van fer les jornades amb què conclouia el Primer Congrés de la Renovació Pedagògica. Més de seixanta entitats catalanes pertanyents al món educatiu, com moviments de mestres, fundacions, ONG, sindicats, universitats, revistes educatives, administracions i associacions de pares i mares les havien convocat, fa dos anys i mig. Al llarg d'aquest temps, han aparegut més de vint publicacions, que són un testimoni d'un treball dilatat, reflexiu i profund.

El ressò que les Jornades han obtingut als mitjans de comunicació ha estat minso. Aquest fet és prou simptomàtic i il·lustratiu de la realitat que vivim en referència a temes educatius. En canvi, el món afectat va respondre àmpliament. A les Jornades hi van assistir al voltant de mil persones, que representaven la comunitat educativa catalana. Durant dos dies i mig es van dedicar a perfilar les línies que hauran d'orientar l'acció pedagògica per ajudar a trobar les pistes que facin possible trobar una resposta als desafiaments del nostre sistema educatiu, de la reforma educativa del nostre país. En l'àmbit de les Jornades es van presentar 390 experiències innovadores, dutes a terme a Catalunya. Tot i que les Jornades van concentrar tants pro-

fessionals i que s'hi debatien temes de tant d'interès, la notícia era al palau del costat, on s'exhibien les novetats de la moda de primavera i estiu, de la pròxima temporada.

El document final que recull les conclusions serà publicat i es farà arribar a les instàncies administratives oportunes. Tots els que estiguin interessats a conèixer el contingut d'aquestes Jornades podran recórrer-hi. A tall d'esbós, però, vull donar unes pinzellades de les conclusions que poden tenir més interès. En primer lloc, l'afirmació que la renovació pedagògica és una acció conjunta, corresponsable i consensuada de tota la comunitat educativa. Les Jornades van remarcar que en els projectes d'acció pedagògica dels centres, l'alumnat ha de ser un protagonista actiu del seu procés d'aprenentatge i de formació. El sistema educatiu exigeix que els centres frueixin d'autonomia, tant en el camp pedagògic com en l'organitzatiu, i també en l'econòmic. En les conclusions es reclama la descentralització del sistema educatiu vigent perquè la presa de les decisions estigui a prop dels afectats. Conseqüentment, cal que el marc de competències en matèria educativa de les administracions locals s'ampliï.

El centre educatiu és l'espai real de

la renovació pedagògica. És el subjecte i objecte de la innovació educativa, de la formació de tots els individus que de manera activa intervenen en el procés instructiu i formatiu. El lloc de la investigació de l'acció educativa permanent i dialèctica; de l'avaluació democràtica i formativa interna del seu propi procés. Els objectius de l'educació no finalitzen en l'àmbit familiar i escolar, sinó que tenen una continuïtat en el conjunt d'activitats complementàries i externes que fan els alumnes, en el seu temps lliure, fora de l'escola i de l'àmbit familiar. Finalment es va subratllar que per avançar en la línia de la renovació pedagògica caldrà crear una xarxa que relacioni els centres escolars, les institucions que hi tenen responsabilitats i les associacions que pertanyen a l'àmbit educatiu. La renovació és un procés que s'ha d'anar fent dia a dia. És necessari, per tant, que hi hagi una veritable intercomunicació entre totes les institucions i persones que hi prenen part. Caldria esperar que la societat conegui més de prop els criteris que s'han elaborat per tirar endavant la renovació pedagògica i que, d'una manera especial, la comunitat educativa se les faci seves.

(Salvador Peguero Abad, del Casal del Mestre de Santa Coloma)

LA FINESTRA

Una sensibilitat més gran

LOLI PERALTA

Fa dos mesos que he tornat a ser mare i noto que aquest fet em fa tenir una mena de sensibilitat especial, com si veiés la vida amb uns ulls diferents, amb una mirada més positiva. Continuo sent conscient de les misèries de la vida, però m'adono que estic més predisposada a quedar-me la part que em fa bé.

Penso això arran de fets petits. Quan, per exemple, vas a una botiga i trobes que t'acullen amb amabilitat i veus que no és només l'interès del negoci el que els mou. Em vaig trobar que quan vaig preguntar en una botiga com s'havia d'arreglar un aparell que havia comprat en un altre lloc, ells mateixos m'ho van arreglar i quan vaig intentar pagar em van dir que no era res. Una cosa semblant em va passar quan vaig haver de visitar el dentista. Hi vaig haver d'anar amb

urgència perquè em fessin una cura i com que era poca cosa tampoc no em van voler cobrar la visita. En uns temps en què sembla que també costa diners que et saludin, vaig tenir la sensació de recular a uns anys en què per damunt de tot valoràvem la relació i l'estimació de les persones.

He llegit a Grama l'article de la Carme Moreno *Fer el camí de Santiago* i m'ha fet sentir també aquest sentiment d'obrir els ulls i la ment vers el sentiment positiu de la vida. En part, és el que vull expressar. En l'escrit de la Carme hi veig un cant a la vida, una invitació a trobar-se un mateix, a dedicar temps a pensar, a estar oberta a parlar amb els altres, a viure de molt a prop la natura i a sentir la presència dels homes i de les dones que ja ens han deixat, però que han imprès una petjada en les seves

obres. Els sentiments que ens fan presents aquestes obres suposo que són els que et fan sentir el misteri, del qual parla la Carme que li va comunicar el Camí.

És un fet que per viure hem de treballar, i que cada vegada ens ho posen més difícil. Però no podem oblidar que les persones tenim uns valors i uns sentiments molt macos i que l'excés de treball ens pot robar la possibilitat de sentir, de viure, d'estimar, de donar-nos i de pensar. Caldria que tinguéssim més present l'important que és viure l'amor, la família, l'amistat, tot un conjunt de coses que ens fan ser tan rics, i que ens procura tanta felicitat. És una riquesa, indubtablement, més gran que la riquesa material.

(Loli Peralta Romero és treballadora familiar i viu al Raval)

LA PUNXA

Vot útil

XAVIER LUIS

En els darrers deu anys hem pogut observar, en política, un fenomen curiós. Ens assabentàvem del programa d'un partit pel partit contrari i viceversa, amb l'afegit: «Tingueu cura, que ve el llop!» Se'ns deia —i se'ns diu— «votem-me a mi, perquè, si no, aquell farà tal i tal cosa». Això ens ha donat una tendència al bipartidisme pel mal anomenat «vot útil», que és, essencialment, un vot de la por. La suposada utilitat consisteix en un vot «negatiu», és a dir, no votem un partit perquè estiguem a favor d'ell, sinó perquè estem en contra d'un altre partit. El vot útil

és un «mal menor» que acaba sent el major dels mals, un mal acumulatiu, ja que aquest vot «en contra de...» fa que no es tinguin metes a aconseguir, ens estanquen. La vida evoluciona, les coses canvien, i nosaltres no controlem la situació perquè aguantem el que considerem un «mal menor» i no ens arrisquem a cercar res de nou i que vulguem de veritat. Al final la situació se'ns escapa de les mans i ens devora. ¿Com posar fi a una crisi si no hi ha cap voluntat real, cap projecte positiu per superar-la? ¿Si els polítics no proposen res i es dediquen, amb propòsits electoralistes,

a desqualificar els suposats projectes dels altres polítics? Es juga amb la por, les esperances i la desesperació de la gent, això és immoral i poc intel·ligent, la gent acaba amb un gran desencís, demoralitzada, farta de la situació. La paciència té un límit. Arribarà un moment que molta gent no creurà en la democràcia i la culpa la tindran els polítics professionals, massa enfeïnats en els seus interessos per preocupar-se de la societat i fer, de debò, política.

(Xavier Luis Rodríguez és llicenciat en filosofia, estudia interpretació teatral i viu al Centre)

LA COLUMNA

El peix petit es menja el gros

ALBA GÓMEZ

A lmenys un cop a la vida el Sistema ens demana que ens definim. Després de tres segons d'astorament, reaccionem i ens dediquem a donar explicacions: de què treballem —si tenim la sort de fer-ho—, el sexe, la nacionalitat... Però si se'ns demana quin paper ocupem en la societat, es fa un silenci que ens incomoda. Aquest és un fet dramàtic: la que hauria de ser una de les nostres màximes preocupacions esdevé una qüestió trivial. Què aportem al Sistema? Fins a quin

«Què aportem al Sistema? Fins a quin punt ens esforcem per millorar-lo? Aquestes qüestions reboten contra la cortina d'acer amb què es protegeix la nostra societat»

punt ens esforcem per millorar-lo? Aquestes qüestions reboten contra la cortina d'acer amb què es protegeix la nostra societat. El paper de l'home i de la dona dins de la societat es va substituint progressivament per un signe: «\$». Aquest signe estètic es troba revestit d'una llampanant disfressa de carnaval, anomenada política oficial, que té poc a veure amb la paraula

grega de la qual deriva, *politiké*. L'empostrament d'aquesta virtuosa política té com a tret fonamental la hiperactivitat d'uns quants i la passivitat de la majoria. Mentrestant, hem assistit al naixement d'un moviment social, que es manifesta sota formes diverses, com ara les ONG. El poder d'aquest moviment és força relatiu, si bé s'alimenta d'una sava molt nutritiva, com és l'esperança d'un futur divers. El fet que la joventut i altres grups socials visquin una època de despolitització no és casual. El refrany diu que el peix gros es menja el petit. No pot ser que sigui el petit el que es mengi el gros?

(Alba Gómez Escudero estudia història a la universitat i viu a Llefià)

EL RACÓ

Què és un joc de rol?

G. TOMÁS I MORAN

La paraula «rol» prové de *role*, que, en anglès, significa paper (interpretació). Aquest és l'objectiu principal d'aquest tipus de jocs, saber interpretar i conduir pel bon camí el personatge que se t'ha assignat. Els jocs de rol fomenten la relació entre grups de nois i noies, d'homes i dones, de vells i velles. És a dir, que no hi ha límit d'edat, ni de sexe, com tampoc de raça. Estan oberts a tota mena de gent a la qual agradi anar d'aventures durant un temps. L'únic que cal és tenir una mica d'imaginació, perquè, si no, costa més ficar-se dins del personatge. Jugar a rol, des del nostre punt de vista, és una cosa positiva, perquè es fan noves amistats, s'estimula la intel·ligència i s'amplia la capacitat d'imaginació. Té també alguns aspectes negatius, encara que en són molt pocs; si no es controren poden acabar transformant el jugador en un ludòpata del rol. Normalment els grups de rol estan formats per no més de sis jugadors i un director de joc. Aquest individu és qui presenta i desenvolupa l'aventura en l'espai en què juguen els personatges.

(Germi Tomás Aubeso i Ivan Moran Gómez estudien BUP i ESO, respectivament, i viuen al Raval.)

NOTA AL LECTOR

Parlem és una secció oberta a tothom. Els escrits han de tenir una extensió màxima d'un full i mig, amb 42 ratlles, cada una amb 60 espais. La redacció pot escurçar-los si excedeixen aquesta extensió. Els heu d'enviar al carrer de la Conquesta, 60 (08912) de Badalona, o els podeu trametre per fax al 484 46 90, o deixar-los a la impremta Colomenca (Varela) del carrer Major de Santa Coloma de Gramenet.

INSTANTANIES ■ El quiosc del carrer de Sant Carles

Illuminado Fresno treballa des de fa 20 anys al quiosc del carrer de Sant Carles. La seva dona, Victòria, l'acompanya i l'ajuda cada dia. Foto: JOSEP CANO.

Els quioscos han estat sempre una illa al mig del carrer, un mirador privilegiat des del qual es pot observar, i analitzar si es vol, la forma de ser i de fer dels ciutadans. Les persones que treballen en aquests establiments passen mitja vida darrere del taulell: catorze hores cada dia, set dies a la setmana. Condemnats a romandre atrapat en aquest habitatge, els quiosquers s'han de consolar veient com trafega la gent. Són els *voyeurs* de la ciutat.

L'observatori de la ciutat

Des del quiosc del carrer de Sant Carles se sent el pols de Santa Coloma i dels seus habitants

LOURDES CAMPUZANO ■ És diumenge 24 de març de 1996. A dos quarts de sis de la matinada, a la plaça de la Vila de Santa Coloma la tranquil·litat és absoluta. La ciutat està deserta, els carrers buits i els establiments comercials tancats. Quan Illuminado Fresno arriba al quiosc de premsa del carrer de Sant Carles en el qual treballa des de fa 20 anys, només es troba pel camí algun noctàmbul que torna a casa després d'una nit de diversió, de copes i de ball.

A la porta del quiosc, ja l'esperen apilonats diversos fardells de diari. Mentre obre les persianes i col·loca les publicacions a sobre d'unes fustes que fan la funció de taulell, comença a llustrear. Capficat en la seva feina, Illuminado ni en fa cas. Ha vist tantes albedes des que va arribar a finals dels anys cinquanta a Barcelona provinent d'un petit poble del cor de Castella, que ja no hi troba cap interès. Quaranta anys fa que viu a Catalunya i quaranta anys que, dia rere dia, veu

des de darrere del taulell d'un quiosc—primer a l'Arc de Triomf, després al carrer de Muntaner i finalment a Santa Coloma—com es fa de dia i com la ciutat comença a tenir pols.

Avui, però, és diumenge i a Santa Coloma se li ha fet matinada. A les vuit del matí, la ciutat encara es re-

mou mandrosa i la majoria dels colomencs encara dormen. Al carrer, els noctàmbuls es barregen amb els més matiners: grups d'esportistes que aprofiten el matí per pujar al turó del Pollo o per fer una petita excursió en bicicleta. Illuminado els veu passar mentre acaba d'endregar el quiosc.

Ja ho té tot enllestit—tots els diaris i les revistes exposats a la vista dels vianants—quan les parelles surten a passejar cap a les deu del matí, quan els joves seuen al jardí de Can Sisteré per fer petar la xerrada i els nens corren en bicicleta pel carrer de Sant Carles. Illuminado n'és testimoni de

primera mà. La seva professió l'ha fet esdevenir, sense que ell ho pretengués, un *voyeur* d'excepció.

Des del seu mirador privilegiat, Illuminado veu passar la vida. Faci sol, plougui o nevi sempre és allà, esperant pacientment l'arribada de compradors. Res més pot fer. Llegir un llibre, per

exemple, esdevé impossible en un establiment on el degoteig de clients és constant.

Atrapat entre les quatre parets del quiosc, Illuminado sembla un presoner en llibertat. En una superfície de poc més de tres metres quadrats passa catorze hores cada dia i set dies a la setmana. Allà, en un raonert, amagat de la mirada dels vianants, dina cada dia el que la seva dona, la Victòria, li ha preparat a casa, a Barcelona, i li ha portat en un portaviandes. Si no fos per ella, la feina el faria encara més esclau. No li permetria ni tan sols fugir un moment per anar a fer les seves necessitats. El quiosc no es pot tancar i els clients poden arribar en qualsevol moment.

I malgrat tot això, Illuminado no es queixa. És més, accepta amb resignació la seva sort. Al quiosc, entre venda i venda, ha fet amistats. Les úniques que té, perquè no gaudeix de prou temps per conèixer-ne fora. La majoria dels compradors, sempre corrent de casa a la feina i de la feina a casa, sempre de pas i amb pressa, demanen, compren i després se'n van. Però sempre hi ha algú que cerca amb qui migtiga la soledat. Aquella petita illa al mig del carrer és per a la majoria dels colomencs un lloc de pas i per a Illuminado casa seva. I allà continua esperant compradors, esperant que la vida passi i que arribi el moment de la jubilació.

La lectura, un mal negoci a Santa Coloma

L.C. ■ Al quiosc del carrer de Sant Carles fa molt de temps que la gent no demana «coses rars». «Abans hi havia persones que venien buscant una revista pornogràfica, però ara ja no. Saben que la propietària del quiosc té com a norma no vendre pornografia. I si no ho saben, prefereixen mirar si n'hi ha abans de demanar-ne. Suposo que els fa cosa», explica Illuminado mentre busca en l'interior del quiosc un col·leccionable per a un client que espera carregat amb tres diaris, un compacte i un vídeo.

Clients com ell, afeccionats a fer col·leccions de tota mena, n'hi han pocs a Santa Coloma. Poquíssims són els que s'emporten més d'un diari, fet que fa pensar que o bé els colomencs no llegeixen o bé no es gasten els diners en premsa (consulten el diari a la feina i en fan fotocòpies per llegir-lo a casa).

Són les revistes del cor—*Hola*, *Lecturas*, *Diez Minutos*...—les que més es venen. Però tampoc gaire. De premsa diària, es va fent. Però res de l'altre món. De premsa esportiva, se'n venia més en altres temps. «Des

que fan el Barça a la tele, la gent ja no en compra, de premsa esportiva. Miren la televisió i s'estalvien les 125 pessetes», explica Illuminado.

Col·leccionistes

En altres llocs, els quiosquers fan l'agost cada diumenge. En comptes de comprar un diari, molts dels seus clients habituals se'n enduen dos o tres: compren el diari de sempre, el que regala una enciclopèdia per capítols (que mai s'acaba i que quan s'acaba ningú llegeix) i el que dona fitxes d'un joc. Al quiosc del carrer de Sant

Carles, però, els dies forts de venda són durant la setmana, quan la gent va a treballar i s'atura a comprar el diari. Tot i que sempre hi ha excepcions i la gent s'hi llança de vegades a comprar una publicació, més que per la publicació en si pel que dona a canvi. Avui, 24 de març, per exemple, Illuminado ja ha esgotat a les dotze del migdia un diari que regala un val per a un telèfon. Des de bon matí molta gent ha corregut a comprar-lo per assegurar-se un telèfon per al rebedor i un munt de paperassa per al terra de la cuina.

270 000000

FERROLAN

El "Súper" de la Construcció

▶ JA HIEM OBERT A BADALONA-NORD, VINGUI A VEURE-HO !

BADALONA-NORD

AV. POMAR, 42
Tel. (93) 465 74 66

STA. COLOMA-CENTRAL

CTRA. DE LA ROCA KM. 5'6
Tel. (93) 391 90 11

BADALONA-SUD

ALFONS XII, 214 (AL COSTAT DEL PAVELLO)
Tel. (93) 399 09 02

RETRATS DE COLOMENS ■ Manel Galgo

Manelic, el personatge de *Terra Baixa*, l'obra teatral que Guimerà va estrenar fa un segle, i Manel Galgo no són ben bé iguals, però una mica sí. Tots dos viuen entre els cims i la terra baixa, és a dir, entre la naturalesa i la societat. Allà dalt de la muntanya mai no l'ha decebut. A baix va fracassar com a polític, va triomfar com a president del Centre Excursionista Puigcastellar, treballa d'informàtic i viu amb passió la seva vida familiar.

MANEL GALGO. President del Centre Excursionista Puigcastellar

«Allà dalt de la muntanya no hi ha burocràcies»

JOAN TUDELA
■ A la muntanya, hi va des de tenia quinze anys. Què li ha donat la pràctica del muntanyisme perquè s'hi hagi dedicat durant quaranta anys seguits?

—«És força complicat de dir. Potser no tots els muntanyencs hi busquen el mateix. En el meu cas, la muntanya m'atreu més que res com a aventura. També m'agrada anar-hi pel que té de contacte amb la naturalesa: és un trencament total amb aquest món tecnificat i organitzat en què vivim actualment. Allà dalt de la muntanya no hi ha burocràcies. Les necessitats que tens a la muntanya (la set, la gana...) són sempre naturals; no hi ha res de superflu. I també m'agrada pel que té estrictament d'esport, d'activitat física. Quan fas un cim que és difícil, i hi fa molt de fred, i estàs molt cansat... et poses a prova a tu mateix. Saber vèncer les dificultats de la muntanya és una cosa que m'ha ajudat molt a l'hora d'afrontar la meua vida de ciutat o, almenys, a mi m'ho sembla.»

—«Es pot dir, doncs, que la muntanya és per a vostè com una droga, però positiva?»

—«Sí, sí. El fet de trobar-te en un medi hostil i en un grup molt reduït, amb només un o dos o tres companys, et fa viure una solidaritat molt forta. Estant a la muntanya hi ha moments que et sents molt cansat, però no pots desentendre't d'un company que té dificultats. Enmig d'aquell paratge tan gran estem molt a la vora un de l'altre, mentre que en una ciutat hi ha molta gent i sembla que l'anonimat t'allunya de la gent del teu costat.»

La soledat

—Hi ha qui diu que la muntanya fa dels alpinistes una gent esquerra. Què en pensa?

—«Diria que no, però potser una mica sí. A mi m'agrada anar al cinema, m'agrada la ciutat, però el que sí que és veritat és que la muntanya, o el meu caràcter, m'allunya de la massificació. Fujo de les aglomeracions, excepte quan es tracta d'una manifestació per una causa justa. És possible que la soledat que es viu en la muntanya hi influeixi.»

—«Es pot dir que els muntanyistes són gent a qui agrada la soledat?»

—«La muntanya pot provocar certs trets d'individualisme. El món del muntanyisme és un univers que t'atreu amb força. Hi ha per-

Galgo, retratat a la porta del Centre Excursionista Puig Castellar, és un gran defensor dels valors de la muntanya. Foto: FERNANDO MONTENEGRO.

sones que s'hi tanquen i que només viuen per a aquest món. El món de la vida urbana els pot quedar molt lluny. Jo no hiestic d'acord, però és així»

—«Després de quaranta anys dintre d'aquest món, com es defineix: excursionista, muntanyenc o escalador?»

—«Alpinista. Escalador i alpinista són conceptes més

o menys sinònims. L'excursionista és aquell que va sempre a peu, mentre que l'alpinista també s'agafa amb les mans i s'encorda i fa servir un piolet per pujar cap amunt.»

La preparació física

—«Com a alpinista, doncs, ha escalat grans muntanyes?»

—«No. He pujat als Alps alguns pics de quatre mil

metres i, de la mateixa altura, a l'Atlas. Però així com per a un espeleòleg una cota de la màxima dificultat és de mil metres per sota terra, per a un alpinista arribar al màxim seria pujar un cim de vuit mil metres, com els que hi ha a la serralada de l'Himàlaia.»

—«Segueix una preparació física específica per practicar el muntanyisme?»

—«Ara no. Abans corria. Quan vam anar a l'Atlas, per exemple, ens preparàvem pujant corrent al turó del Poio. Mai no he tingut problemes físics, fora d'un, i és que l'altura sobre el nivell del mar m'afecta molt. A tothom l'afecta, el mal de muntanya, però a mi des d'unes cotes més baixes que a la majoria de la gent. N'he parlat amb metges i es veu

que no hi ha res a fer: és la meua constitució física. Això no em fa cap cap gràcia tenint en compte la meua passió per la muntanya. És una de les raons per les quals he descartat d'anar a pics molt, molt alts. Per circular pels Pirineus, però, no tinc problema.»

—«Pesa l'edat quan s'està allà dalt?»

—«Home, sí. Dels 18 als 25 anys em vaig dedicar molt a l'escalada estricta, a Montserrat sobretot, i ara en faig menys i de menys dificultat que anys enrera. Però jo no em penso jubilar mai com a alpinista, tot i que sóc conscient que quan tingui 70 anys moltes coses ja no les podré fer.»

—«A la muntanya no tot són flors i violes. També hi habita la mort.»

—«L'alpinisme és un esport de risc. Pere Alsina, del Centre Excursionista Puigcastellar, va morir en accident de muntanya. L'altre fet a recordar és la mort d'un company en una agulla de Montserrat, quan jo tenia dinou anys. Es va desprendre una pedra quan intentàvem moure una corda que s'havia travat, li va caure al damunt i li va obrir el cap. Va morir a les meves mans: jo li aguantava el cap, mentre li sortia el cervell. Va ser molt fort.»

—«La muntanya l'ha fet més fort?»

—«Et dona una preparació psicològica molt important per encarar els problemes de la vida normal. Quan passes per una dificultat recordes aquell dia que et va sorprendre una tempesta i te'n vas sortir. Això et fa més resistent.»

El món de la política

—«Baixem dels cims i situem-nos a la terra baixa i, concretament, en el món de la política. Quan va durar la seva experiència en el partit socialista?»

—«Jo vaig plegar del PSC poc abans que guanyessin les eleccions generals, l'any 1982. Vaig ser-hi des de l'any 1974 fins al 1982: en total van ser uns 8 anys.»

—«Durant la transició, era el primer secretari del PSC a Santa Coloma de Gramenet. Considera que podia haver continuat més temps intervenint dins del món de la política?»

—«No ho sé. Jo quan vaig estar al PSC vaig patir molt i em vaig sentir molt frustrat, en el sentit que jo veia molta gent que pensava primer en ell, segon en el partit i, en últim lloc, en els ciutadans. Crec que, de polítics, n'hi ha d'haver, però la veritat és que com a polític professional no m'hi veig.»

RETRATS DE COLOMENCS ■ Manel Galgo

Manel Galgo és feliç veient el bon moment que travessa el Centre Excursionista Puig Castellar, al que pertany des de fa 40 anys. Foto: FERNANDO MONTENEGRO.

«El CEP viu actualment un moment dolç»

■ Als seus 54 anys, quan en fa 14 que va dir adéu per sempre a la política, els seus quatre àmbits vitals són la feina (com a enginyer informàtic), la família (la Margarida i els seus fills, en Marc i l'Oriol), la muntanya i el Centre Excursionista Puig Castellar (CEP), que, per cert, no són pas dos àmbits indestriables...

—«No. Una cosa és anar a la muntanya i una altra de diferent és fer vida associativa.»

—«Quan es va fundar el Centre Excursionista Puig Castellar, el 1946, vostè només tenia cinc anys, però deu anys després ja s'hi va apuntar...»

—«Sí. El CEP compleix ara cinquanta anys i jo aviat en compliré quaranta com a soci.»

La història del CEP

—Durant els 50 anys d'història del CEP, l'entitat ha viscut episodis molt diversos, oi?

—«Els primers anys va arrancar amb molta embranzida, malgrat que els centres excursionistes estaven mal vistos pel règim, perquè eren un refugi dels catalanistes. De fet, els primers classes de català a la postguerra a Santa Coloma es van fer al CEP, encara que feien veure que eren classes d'anglès. El llibre que ha escrit l'Agustina Rico amb motiu de l'aniversari ja explica bé les diferents etapes del CEP: la presidència de Joaquim Varela, la de Joan Nebot, que va donar molt d'impuls al centre, l'etapa d'Isidre

Llach, la de Joan de Sucre i l'època actual.»

—«És una més, l'etapa actual?»

—«El centre ha viscut un relançament molt fort. Hem passat de tenir 200 socis a arribar a tenir-ne prop de 700.»

—«Quan va entrar al Centre Excursionista Puig Castellar va pensar que arribaria a ser-ne el president?»

—«No. El que jo volia era només anar a la muntanya. I aquí hi trobava els companys i el material. Després de 15 anys de ser-hi, me'n vaig distanciar, però sense donar-me de baixa com a soci. Continuava anant a la muntanya, però vaig estar ben bé 12 anys sense fer vida associativa.»

—«Els seus anys d'absència del Centre Excursionista coincideixen més o menys amb els seus anys de fer política...»

—«Sí. De fet, vaig tornar a fer de soci actiu del CEP cap a l'any 1983. Després, quan Joan de Sucre va dimetir, jo, que ja era a la junta directiva com a president de la secció de muntanya, el vaig substituir. Primer com a president en funcions i, posteriorment, ja elegit per l'assemblea.»

Limitació del mandat

—«Per un màxim de dos mandats de quatre anys de durada...»

—«Crec que jo mateix vaig proposar-ho. Si un està sempre en un càrrec, acaba

pensant-se que el càrrec és seu.»

—«Dos mandats com a màxim, com a la presidència dels Estats Units...»

—«I com a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. El CEP, per cert, d'un total de 266 entitats federades és la número 12 pel que fa a la quantitat de socis.»

—«Ara està a la meitat del seu segon i últim mandat com a president del CEP...»

—«Sí. I quan plegui de president penso continuar fent coses pel Centre, però amb no tanta intensitat com fins ara.»

—«Serà bo el balanç dels vuit anys de presidència?»

—«Jo penso que sí. El Centre Excursionista viu ac-

tualment un moment dolç. Jo vaig arribar en un moment excepcional, caracteritzat per un canvi generacional. La gent que ha emergit té moltes ganes de treballar i és oberta. Tot això fa que el centre es dinamitzi i que miri més cap a la ciutat. D'altra banda, he procurat evitar donar un caràcter presidencialista a la meua gestió, enfortint la junta, i la veritat és que tots els que hi estem ens avenim molt i hi ha moltes ganes de fer coses.»

Diverses seccions

—«El CEP té un patrimoni immoble (el local del carrer de Sant Josep), un patrimoni històric (50 anys, ara enquadernats en un llibre), un patrimoni humà (els prop de 700 socis), però tot plegat per fer què?»

—«El Centre Excursionista té diverses seccions, i unes tenen més vida que altres. La secció de muntanya és una de les més importants. El grup infantil fa molta activitat. La secció de cultura, també. El Col·lectiu Ciutadà, que tracta els temes ecològics, són poca gent però molt activa. La secció de fotografia també fa una activitat continuada. L'espeleologia passa ara un moment una mica baix. La d'esperanto és una secció una mica fluctuant. I la d'estudis i arqueologia, que s'ocupa del poblat ibèric, viu el problema que els integrants són tots gent gran. A més a més, editem el butlletí trimestral de l'entitat, que ara és a punt d'arribar al número 50.»

Joan Tudela, un periodisme meticulós

■ Joan Tudela Peña va néixer a Barcelona. La seva infantesa va transcórrer al barri de Poblenou i la seva joventut, a Santa Coloma. L'any 1973 s'incorporà com a redactor a Grama, de la qual va ser director en la darrera etapa. Va fer de corresponsal de Santa Coloma del *Correo Catalán* i del *Mundo Diario*, al qual es va integrar com a redactor. El 1978 és nomenat subdirector de la revista *El Món*, on va publicar un estudi sobre les diverses etapes de Grama, amb especial atenció a les relacions que havia tingut amb la política. És llicenciat en ciències de la informació i ha col·laborat, a més dels diaris ja esmentats, a *l'Avui* i a *El Periódico*, així com en publicacions especialitzades com *Capçalera*, *Revista de Llengua i Dret* i *Era*. De sempre ha tingut una preocupació especial per la llengua. Ha estat subdirector del centre de normalització lingüística de Barcelona i cap del servei lingüístic del Consell dels Col·legis d'Advocats de Catalunya. L'any 1945 va obtenir el premi Francec Layret per un estudi sobre les classes socials a Barcelona. També n'ha rebut d'altres com el Ciutat de Barcelona, el Gaziel i el Jaume Caurana. Resident a Barcelona, mai no s'ha desvinculat de la ciutat de la seva joventut. Col·labora habitualment a *Mes-Coloma*, com anteriorment havia fet a *Poble*. D'ell és pot dir que és un observador meticulós de la realitat, que es mira el món amb un punt d'ironia. / GRAMA

Fernando Montenegro, la foto com a servei

■ Fernando Montenegro Trenas és un cordovès vingut a Santa Coloma de molt petit, quan tenia només 6 anys. Amb la mare i els altres tres germans es va instal·lar al carrer del Bruc, del barri del Fondo. Va estudiar en les escoles Manén de la Rambla i de la plaça de Manén, després va fer comptabilitat i va estudiar per delinear a Barcelona. Als 18 anys, després de guanyar un concurs de fotos del barri de Singuerlín, es va incorporar a Grama, on va fer de reporter, fins que se'n va fer càrrec quan Antoni Antonijuan en va deixar l'administració. Va ser corresponsal a Santa Coloma de *La Vanguardia*, el *TeleEsprés* i a *4x4*. Amb altres reporters de Grama, va participar en la fundació d'una escola de fotografia que no va prosperar. Quan, als inicis de la descomposició del franquisme, l'Ajuntament va organitzar una festa major, va presentar-ne un reportatge en una exposició a la llibreria Nou Vent. És casat, té una filla i viu a Santa Coloma, on té un comerç de calçat infantil. L'afició per la fotografia se li ha quedat reduïda a l'àmbit familiar: d'alguna manera, continua exercint-la com un servei; abans per al poble, ara per als seus. / GRAMA

LES FRASES

«La muntanya m'atreu més com a aventura, tot i que també m'agrada anar-hi pel que té de contacte amb la naturalesa»

«Jo no em penso jubilar mai com a alpinista»

«Al PSC vaig patir molt i em vaig sentir molt frustrat»

«El Centre Excursionista Puigcastellar ha viscut un relançament fort: hem passat de 200 a prop de 700 socis»

«D'un total de 266 entitats excursionistes federades, el CEP és la número 12 pel que fa al nombre de socis»

«A la junta directiva ens avenim molt i hi ha moltes ganes de treballar»

«Quan plegui de president penso continuar fent coses pel centre, però amb no tanta intensitat com fins ara»

RESUM MENSUAL ■ 29 dies de març

FORUM GRAMA

■ Amb el mes de març ha arribat la primavera. De nou la vida irromp amb força. Encara que amb més dificultat que al camp, també aquí, a ciutat, ens és donat sentir l'esclat de la nova estació. Els arbres dels carrers ja han brotat i embelleixen el paisatge urbà. L'arribada de la primavera a Santa Coloma és, ara, una invitació a sortir i a sadollar-nos de natura. Març ens deixa, oportunament, a les portes de Setmana Santa.

Per fi van celebrar-se les eleccions, precedides d'un temps de precampaña excessivament llarg. La primera constatació és que s'ha produït un canvi de govern i, siguin quines siguin les preferències polítiques de cada un, aquest fet consolidarà el sistema democràtic. Durant la campanya els partits s'havien deixat emportar per argumentacions poc racionals que, si s'escoltaven, hom hauria pogut creure que la victòria d'uns i la derrota dels altres la posava en perill. Afortunadament no passarà res. En tot cas, el que se seguirà és que les posicions dites de dretes i d'esquerres quedaran més clares. I això és bo. Un segon aspecte que cal assenyalar és que a Santa Coloma els resultats són equiparables al de la resta del país. És un signe de normalitat.

Sopar sahraui

Remarquem la nodrida participació al sopar sahraui, organitzat a la ciutat

400.000 persones es van aplegar a Can Zam el dia del festival

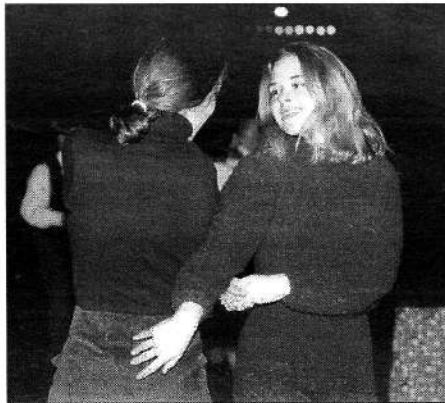
Folklore andalús a Can Zam

■ Can Zam va acollir un festival multitudinari de sevillanes. Aquests actes no solament congreguen aficionats al folklore andalús, sinó també ciutadans que es retroben amb els seus orígens. Potser aquest sentiment explicaria, més que cap altre, l'èxit que tenen a les ciutats metropolitanes els festivals, les processons, les romeries... El folklore andalús forma part de la cultura de Catalunya.

pels amics del poble de l'ex-Sàhara occidental. Allò que va aplegar els comensals era el sentiment de solidaritat amb un poble que viu a l'exili, en unes condicions inhumanes. Que els col·lectius som sensibles a la solidaritat ha quedat palès en totes les crides que s'han anat fent en favor d'altres comunitats necessitades d'ajut. En el cas sahraui aquesta solidaritat és més viva, encara, perquè l'acompanya un

sentiment de culpabilitat pel trist paper que va tenir Espanya quan se'n va anar de l'antiga colònia i va abandonar el poble sahraui, sol davant del Marroc.

És espectacular l'èxit que tenen les sevillanes, com es va demostrar en el festival que va tenir lloc a Can Zam. Festivals d'aquesta mena, i la Fira d'Abril, la Romeria a Sant Jeroni de la Murtra o la del Rocio, van fent de Santa Coloma un punt d'a-

Al Poliesportiu Nou va haver-hi ball el Dia de la Dona

La commemoració del Dia de la Dona

■ Març també porta el Dia de la Dona. Si en un principi la celebració va tenir un fort component d'alliberament, amb el pas dels anys ha guanyat en continguts. Algú va dir que el dia de la dona era, per a moltes esposes a les quals els marits no deixaven sortir soles, com una nit de disbauxa. Fins i tot així, seria una manera d'expressar amb imaginació la revolta envers una situació d'injustícia.

bo aprofundir en el valor de l'encontre i del mestissatge dels pobles.

Noves taxes

L'Ajuntament ha aprovat unes taxes per a l'ús dels locals municipals quan se'cedeixen fora de l'horari establert. En principi semblaria correcta que qui ocasiona una despesa la pagui. Però potser caldria filar més fi i preguntar si les activitats culturals, aquelles que són

fruit de la iniciativa ciutadana, haurien d'estar sotmeses a aquest tractament o si, més aviat, l'Ajuntament no hauria d'afavorir-les i nimir-les. És de suposar que aquest tipus de taxes no obeeixen a un afany recaptador. Però no deixa de xocar, almenys a primer cop d'ull, que l'ús d'uns locals que s'han fet amb el diner del poble i que en part s'han salvat gràcies a la lluita popular, resulti onerosos. L'Ajuntament no és tan estricte amb les despeses quan ell organitza activitats semblants, i es pot permetre pagar conferencians i editar programes, per muntar actes que molt sovint compten amb una participació ben migrada. L'anècdota de les taxes podria servir per repensar la relació de l'Administració amb les entitats ciutadanes, per tal de buscar una altra manera d'establir els criteris d'ús dels locals municipals i d'ajustar els horaris d'obertura al temps real dels ciutadans.

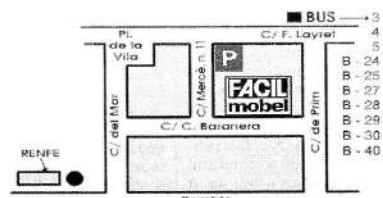
El març també s'associa amb la celebració del Dia de la Dona Treballadora. Com anys anteriors, han estat nombrosos els sopars i les trobades que s'han fet a Santa Coloma en què s'ha tractat el tema dels drets de la dona. I no han faltat els actes més acadèmics, com el que va tenir lloc a la Biblioteca Central, on Isabel-Clara Simó, amb una presència notable de públic, es va preguntar si existia una literatura femenina pròpiament dita.

DISSENY D'INTERIORS

- ARMARIS
- DORMITORIS
- PRESTATGERIES
- SALES D'ESTUDI
- SALONS
- HABITACIONS JOVES

FACIL
mobel

Vingui a veure'us:
Li fem el seu disseny i pressupost sense cap compromís

Canonge Baranera, 101

☎ 464 32 49

08911 BADALONA

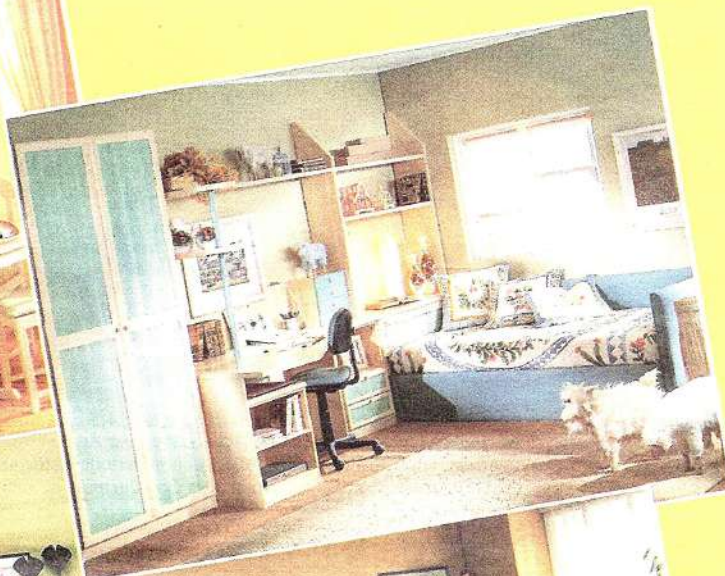
•MOBELINDE•

MOBELINDE

INTERIORISME I DECORACIÓ
MOBLES DE DISSENY

2.000 m² D'EXPOSICIÓ PERMANENT, ON TROBARÀ GÈNERE
DE TOTS ELS ESTILS, PREUS I QUALITATS.

**NO DEIXI DE VISITAR-NOS
TROBARÀ SENSACIONALS OFERTES**

MOBELINDE-1

C/ Guifre, 107
Tel. 383 28 07
08912 BADALONA

MOBELINDE-2

C/ Alfons XII, 40-42
Tel. 383 16 09
08912 BADALONA

MOBELINDE-3

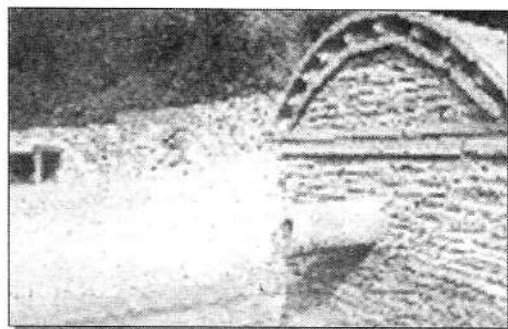
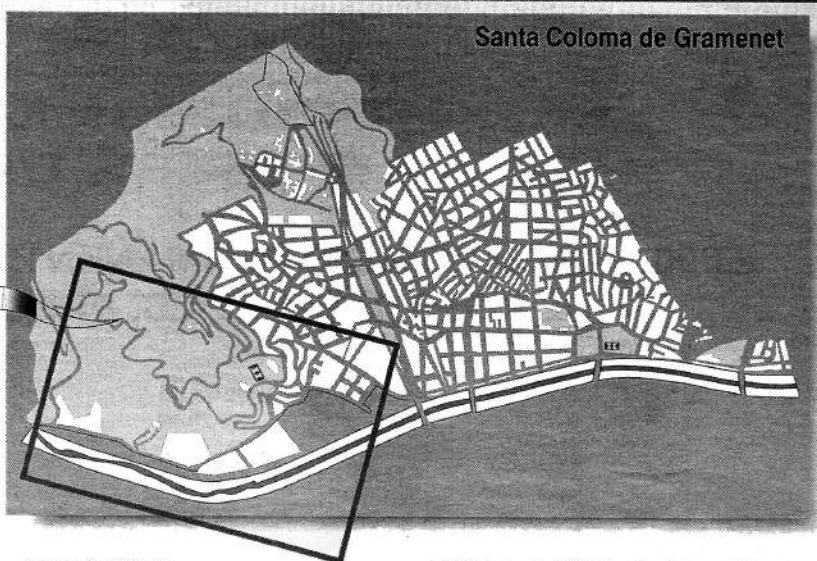
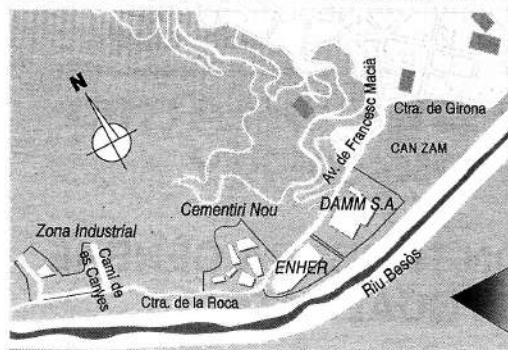
Av. Martí Pujol, 27-31
Tel. 384 53 55
08912 BADALONA

MOBELINDE-4

St. Joaquim, 27-31
(entre estació tren i c/Mar)
Tel. 464 12 16
08912 BADALONA

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ Les Oliveres

EL BARRI DE LES OLIVERES

- Superfície: 9,935 ha.
- Nombre d'habitants: 4.389
- Límits del barri: Al nord, limita amb el Parc de Sant Mateu; a l'est, amb els carrers d'Isaac Albéniz, Lluís Nicolau i Girona; al sud, amb el riu Besòs i a l'oest, amb el terme municipal de Montcada i Reixac.
- Equipaments i serveis: Casal municipal de les Oliveres.
- Transports: B-20 i B-27

- Entitats: Associació de Veïns, Grup de Dones 11 de Novembre, Associació d'Amics del Bonsai; Associació de Dones de les Oliveres, Esplai d'Avis de les Oliveres, Noves Defenses dels Animals, Centre Recreatiu i Cultural de les Oliveres, Penya Cultural Recreativa Rincón Andaluz i Grup de Joves de les Oliveres.
- Festes: 11 de novembre i últim cap de setmana de maig. També es fa la Fira d'Abril i la Festa Major, a Can Zam.

EL PERSONATGE

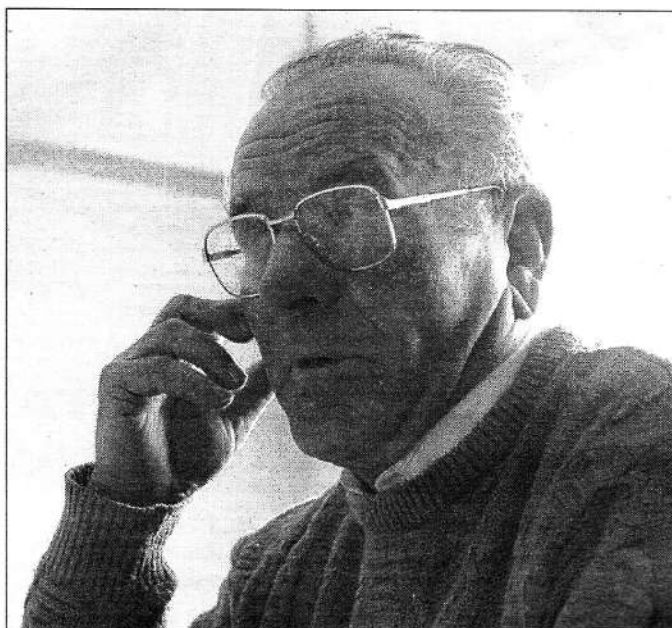
Com moltes altres persones que viuen a Santa Coloma, Juan Fernández, de 74 anys, va néixer a la ciutat de Huelma (Jaén). Després d'una època en què va viure al barri barceloní de la Trinitat Vella, Fernández va arribar a les Oliveres fa 22 anys. En aquest període ha tingut temps d'integrar-se en el moviment veïnal del barri i de ser el president actual de la Coordinadora de Jubilats i Pensionistes de Santa Coloma.

JUAN FERNÁNDEZ CASTRO. Jubilat i veí de les Oliveres

«Els pisos de les Oliveres no sé si els van fer amb ciment o segó»

D. SAURA RAMIRO
 ■ La seva arribada al barri de les Oliveres va ser una casualitat?
 —«No. Abans de venir-hi, vivia de lloguer al barri de la Trinitat Vella, en un pis de quaranta metres quadrats i amb tres fills. Em vaig asabentar que feien aquests pisos i vaig vendre una petita casa del poble i unes quantes oliveres que tenia per poder donar l'entrada del nou habitatge. Em vaig traslladar per la comoditat de l'espai i perquè eren pisos econòmics.»
 —La renda limitada va ser el problema més dur per al barri?
 —«No, posteriorment n'hi va haver un de més greu.»
 —Quin?
 —«Les esquerdes i les humitats. Una vegada vam haver solucionat el tema de la renda limitada, vam haver de treballar per millorar els nostres pisos, perquè els pisos de les Oliveres no sé si els van fer amb ciment o segó. Com a mesura de protesta, vam decidir fer suspensió de pagaments al constructor i ens vam aplegar més de cent famílies, aquest nombre, però, últimament s'ha reduït fins a

quaranta.»
 —Per què?
 —«Perquè el constructor Guitart va començar a oferir descomptes als veïns perquè signessin les escriptures, amb una rebaixa del 16 per cent de les lletres que quedaven per pagar; d'aquesta manera es treia un pes de sobre de la gent que no pagava. Molts van signar les escriptures influïts per Lluís Hernández, en principi líder de la classe obrera del barri. D'alguna manera, penso que aquí Lluís va traïr els interessos del barri.»
 Reivindicacions constants
 —Com s'ho explica, això?
 —«Quan Lluís Hernández va arribar a l'alcaldia, tenia els seus amics i compromisos. El constructor Guitart tenia molta força a Santa Coloma...»
 —Què vol dir, amb això?
 —«No té sentit que un home que havia fet resistència per aconseguir un habitatge digne digui després, quan és a l'alcaldia, que cal firmar les escriptures quan els pisos estaven igual que abans, plens d'esquerdes i d'humitats.»
 —Creu que el constructor i el Patronat Municipal de l'Habitatge es van apro-

Fernández està jubilat i dedica part del seu temps en favor de les Oliveres. Foto: JOSEP CANO.

fitar de les condicions en què arribaven els immigrants per enganyar-los?
 —«Personalment, penso

que sí, però no tinc dades per assegurar-ho. Suposo que els ajuntaments toleraven totes les irregularitats

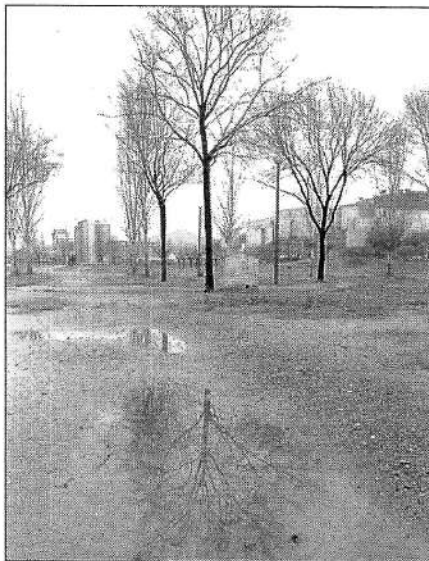
urbanístiques que es feien.»
 —Un cop superats tots aquests problemes, quines són les necessitats més ur-

gents que té en aquests moments el barri?
 —«El barri ha d'estar més assistit de serveis, però les Oliveres està tan mal construït que és difícil que això canviï. Estem sempre reivindicant petites actuacions, però l'Ajuntament no les atén com cal. No sé si perquè aquest és un barri perifèric o perquè qualsevol cosa que es faci aquí, a causa de l'estructura irregular de la zona, costa molts de diners.»
 —L'afirmació que diu que els barris perifèrics estan oblidats és un tòpic o una realitat?
 —«Crec que no tot és mentida, però hi ha més realitat que tòpic.»
 —Els polítics surten poc del despatx i treguen poc els barris?
 —«Sí, ho fan molt poc. Em sap greu dir això perquè els polítics que hi ha a l'Ajuntament són els que voto, amb els quals també he tingut discussions per aquestes qüestions. Tampoc estic d'acord amb els que diuen que estem en una situació tercermundista i que aquí no s'hi ha fet cap actuació. Al barri s'hi ha fet alguna cosa, però menys del que s'hi hauria d'haver fet.»

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ *Les Oliveres*

Es tracta de l'únic polígon industrial que hi ha al terme municipal de Santa Coloma de Gramenet, situat a tocar de la carretera de la Roca i molt a prop del límit amb Montcada i Reixac. Acull un viver d'empreses destinat a fomentar l'autoocupació i els nous projectes empresarials. L'Ajuntament es planteja l'ampliació del polígon per donar cabuda a noves empreses que volen instal·lar-se a la ciutat.

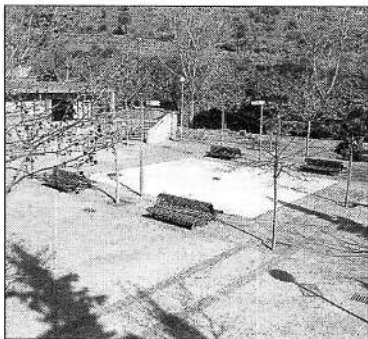
Pocs barris de colomencs poden disposar de 30 hectàrees de terreny per a l'esbarjo. En una ciutat tan densificada com Santa Coloma, la proximitat del parc Can Zam és un veritable privilegi per als veïns de les Oliveres. Les activitats de la Fira d'Abril o de la festa major queden molt més properes per aquests colomencs. L'any vinent Can Zam es convertirà en un gran parc metropolità que inclourà un llac de dimensions reduïdes i una zona esportiva.

cions que estableix la llei. Això va fer que els pisos fossin prop de 200.000 pessetes més cars, tot un luxe per un barri ocupat per persones de classe social baixa. En aquest cas, l'única sortida era al carrer.

La constructora ALBICA va oferir una reducció de 30.000 pessetes del preu per pal·liar les deficiències i els efectes de la denegació de la renda limitada, a canvi que els veïns firmessin les escriptures del pis. Molts no ho van acceptar i van deixar de pagar els rebuts mensuals. L'11 de novembre de 1974 —una data històrica que s'ha guanyat el nom d'una plaça—, uns quants pisos accedeixen a la renda limitada, benefici que serà extensible a més veïns dos anys després. Tot plegat fruit d'una lluita que va encapçalat Lluís Hernández. En canvi, l'acord final per firmar les escriptures de 40 habitatges de protecció oficial a les Oliveres no arriba fins al juliol de 1985. Anteriorment, alguns veïns havien acceptat els beneficis de les constructors i s'havien desvinculat de la posició de fermesa de la resta del veïnat. Les remodelacions posteriors finançades per les administracions serviran per acabar d'allestir parcialment els problemes estructurals dels pisos i per donar-los aquest color tan característic.

També es molt característica l'estructura de les Oliveres, molt similar en moltes coses al barri veí de Can Franquesa. Els carrers amb pendents accentuats i la necessitat de les escales interiors el condicionen quant a la densitat de població més baixa de Santa Coloma: 11.672 habitants per quilòmetre quadrat. Les grans superfícies sense urbanitzar —Can Zam o una part del parc de Sant Mateu—, però, desvirtuen el valor de la xifra. El barri s'articula entorn de tres eixos viaris que ordenen la seva fesonomia interna: l'avinguda de Francesc Macià —a partir del cementiri pren el nom de carretera de la Roca—, el carrer de Pep Ventura i la carretera de la Font de l'Alzina. Quan s'acaba l'asfalt de l'última via, comença un camí de sorra que porta fins a la mateixa font. Una porta oberta a la natura, que es converteix en el patrimoni més important del barri.

La identificació dels barris obrers amb els líders revolucionaris no es un fenomen nou a la ciutat. Si a Can Franquesa hi ha un parc dedicat a Sandino, a les Oliveres és el Che Guevara qui té un racó per recordar la figura d'un personatge que va morir en circumstàncies estranyes.

El cementiri nou de Santa Coloma, situat també a peu de la carretera de la Roca, s'està reformant per poder optimitzar l'espai disponible. Les obres de millora inclouen un edifici amb sales de vetlla i una capella per fer-hi actes religiosos i laics.

Amb el camp de futbol i les pistes poliesportives de davant del casal es configura el conjunt d'instal·lacions esportives de què disposa el barri. La gent jove és el principal beneficiari d'aquest espai, que està situat a sobre d'un aparcament soterrat. Fotos: GRAMA.

En el seu dia, les oliveres van deixar pas als pisos; el parc forestal, a la urbanització defectuosa, i la pau, a l'inconformisme social dels veïns. Tot plegat ha configurat un barri situat en un lloc estratègicament interessant però marcat per la seva construcció desorganitzada. En aquest cas, com en molts altres, els veïns van tenir moltes coses a dir-hi. Al final, van guanyar la partida. L'habitabilitat dels seus pisos estava en joc.

La lluita per un pis en condicions

Les deficiències dels pisos de les Oliveres i les traves dels constructors marquen el passat de la lluita veïnal

D. SAURA RAMIRO
■ Cognoms com el de Guaitart són prou coneguts a les Oliveres. No es tracta de cap veí històric ni de cap líder social. És el cognom d'una família de construc-

tors que va actuar a les Oliveres i que difícilment serà oblidat. Un entre molts.

Amb tot, aquest cas puntual serveix per exemplificar el problema principal del barri: l'habitatge. El 1968 van

començar les primeres obres per urbanitzar la zona, que el pla general de 1953 qualificava de zona forestal. El 1972, els prop de 50 blocs d'habitatges ja estaven ocupats, tot i que les condicions

inicials no eren gaire esperançadores. La ràpida construcció dels pisos feia que les esquerdes i les humitats tinguessin en les estructures un paradís per colonitzar. A més d'aquestes deficièn-

cies estructurals, molts veïns es trobaven amb el problema de la renda limitada, que va denegar el Ministerio de la Vivienda atès que hi havia, i hi ha, molts pisos que no compleixen les condi-

CREAMOS CLIMAS A MEDIDA

pasc, s.a.

C/ Amèrica, 23
Santa Coloma de Gramenet

SERVICIOS Y
SISTEMAS DE
CLIMATIZACIÓN

391 01 61

TRANE™

AIRE ACONDICIONADO

Distribuidor oficial en Sta.
Coloma, Badalona, St. Adrià,
Montcada y Cerdanyola.

¡¡ Llámennos!! Nuestros expertos le resolverán cualquier duda sobre calefacción y aire acondicionado

LA TRANSFORMACIÓ D'UNA CIUTAT ■ Riu Sud

Entre tots
vam salvar
la plaça

ELOÏSA ALBENCA

La plaça de Pau Casals em porta records agradables d'un temps en què l'associació de veïns era molt viva i activa. Al nostre barri hi havia moltes necessitats; més que no pas ara. L'associació de veïns els afrontava. Una de les nostres reivindicacions va ser la plaça de Pau Casals, que en aquell temps no era plaça ni tenia nom; era un solar abandonat. Al mig hi havia el magatzem que es veu a la fotografia. Era lletgíssim. Un dels nostres objectius era fer que el traguessin i que s'hi fes una plaça perquè els veïns en poguessin gaudir. L'Ajuntament ens deia que al barracot hi farien un mercat, però mai no va arribar a funcionar. Crec que era un ganxo que utilitzaven per vendre els pisos dels blocs i, sobretot, les botigues dels baixos. En aquells temps, vam dur a terme altres lluites, com la dirigida contra la sala de festes anomenada Owni: havien suprimit els pilars del local perquè la sala quedés més espaiosa i el bloc de pisos ja començava a esquarterar-se. Amb la nostra lluita vam aconseguir que la tanquessin. Una altra lluita, potser la més important del barri del Riu, és la que vam fer per a la urbanització del passeig de la Salzereda, aleshores convertit en un aparcament de cotxes fet una porqueria. Per reivindicar la torre Balldovina, un any vam representar-hi *Don Blas Tenorio*. Ara és agradable passejar per aquests llocs.

Ja no estic a l'associació. Me'n vaig cansar i he buscat nous horitzons a la parròquia de Sant Joaquim. Cerco una altra projecció.

COPISTERIA

12 anys
fent fotocòpies a Santa Coloma
amb qualitat i bon servei

La Còpia

FOTOCÒPIES
A PARTIR DE

6 ptes.

FOTOCÒPIES COLOR - CÒPIES DE PLÀNOLS - ENQUADERNACIONS
PLASTIFICACIONS MIDES GRANS

Carrer Major, 24 - Tel. i fax 386 09 77 - Santa Coloma de Gramenet

El major pàrquing d'iniciativa privada de Badalona obre les portes.

Carrer de la Platja, 120
Tel. 381 05 06
SANT ADRIÀ DE BESÒS

iniciatives badal

Iniciatives Badal, S.L. converteix la realitat del que molts creien una utopia.

Després de 18 mesos d'intensos treballs, el pàrquing subterrani de l'illa n. 1 de Llefia obre les seves portes a 394 vehicles.

En aquesta superfície s'ha urbanitzat una gran plaça que recull les aspiracions dels veïns que han participat directament en el seu disseny.

Badalona:

Des del proppassat mes de desembre, els gairebé 400 veïns de l'illa n.1 del badalonès barri de Llefia ja poden guardar els seus vehicles en les seves corresponents places de pàrquing, ja que s'ha finalitzat amb èxit la construcció del major pàrquing privat a Badalona.

Iniciativa popular:

Aquesta iniciativa popular que va crear dubtes a alguns dels organismes públics i privats ha demostrat la seva viabilitat acabant la seva construcció en un temps rècord.

Un cop acabada la construcció del pàrquing, actualment s'ultima la urbanització de la plaça superior sorgida al sostre del mateix.

Una plaça de 7.000 metres quadrats, que escapant-se de les habituals places «dures» es defineix com a acollidora, pràctica i verda. Té, al seu interior, espais «lúdics» per a «grans» i «petits», donant una nova imatge a un barri que històricament havia estat fruit de l'especulació immobiliària i la construcció massiva.

Màxima col·laboració:

Els veïns, màxims protagonistes d'aquesta història, juntament amb INICIATIVES BADAL S.L., han col·laborat estretament durant tot el període de durada de les obres, participant amb tots els problemes constructius que una obra d'aquesta magnitud plantejava.

No s'ha d'oblidar que s'han construït 10.500 metres quadrats de pàrquing en tres plantes.

S'han urbanitzat 7.000 metres quadrats de plaça, 2.450 dels quals són de zona verda. S'han mogut 50.000 metres cúbics de terra. S'han fet servir 500.000 litres de formigó i 210.000 kg de ferro, s'han «estirat» 30.000 metres de cable, s'han pintat 13.000 metres quadrats de paret, equivalent a 50 pisos, i han col·laborat en diferents fases constructives més de 100 persones.

Revaloració de pisos:

L'espectacularitat de l'obra desenvolupada va atreure l'atenció dels veïns del barri, i davant l'opinió de molts dels incrèduls s'ha portat a terme en un temps rècord: 18 mesos justos, ni un dia més, ni un dia menys.

El resultat ha satisfet els més escèptics. Places de pàrquing de 5 metres de llarg per 2,35 metres d'ample. Via d'accés i circulació de 6,20 metres d'amplada. Baixades del 18% de desnivell. Tot això contribueix a haver creat un pàrquing ample, còmode i confortable.

Les característiques abans expressades

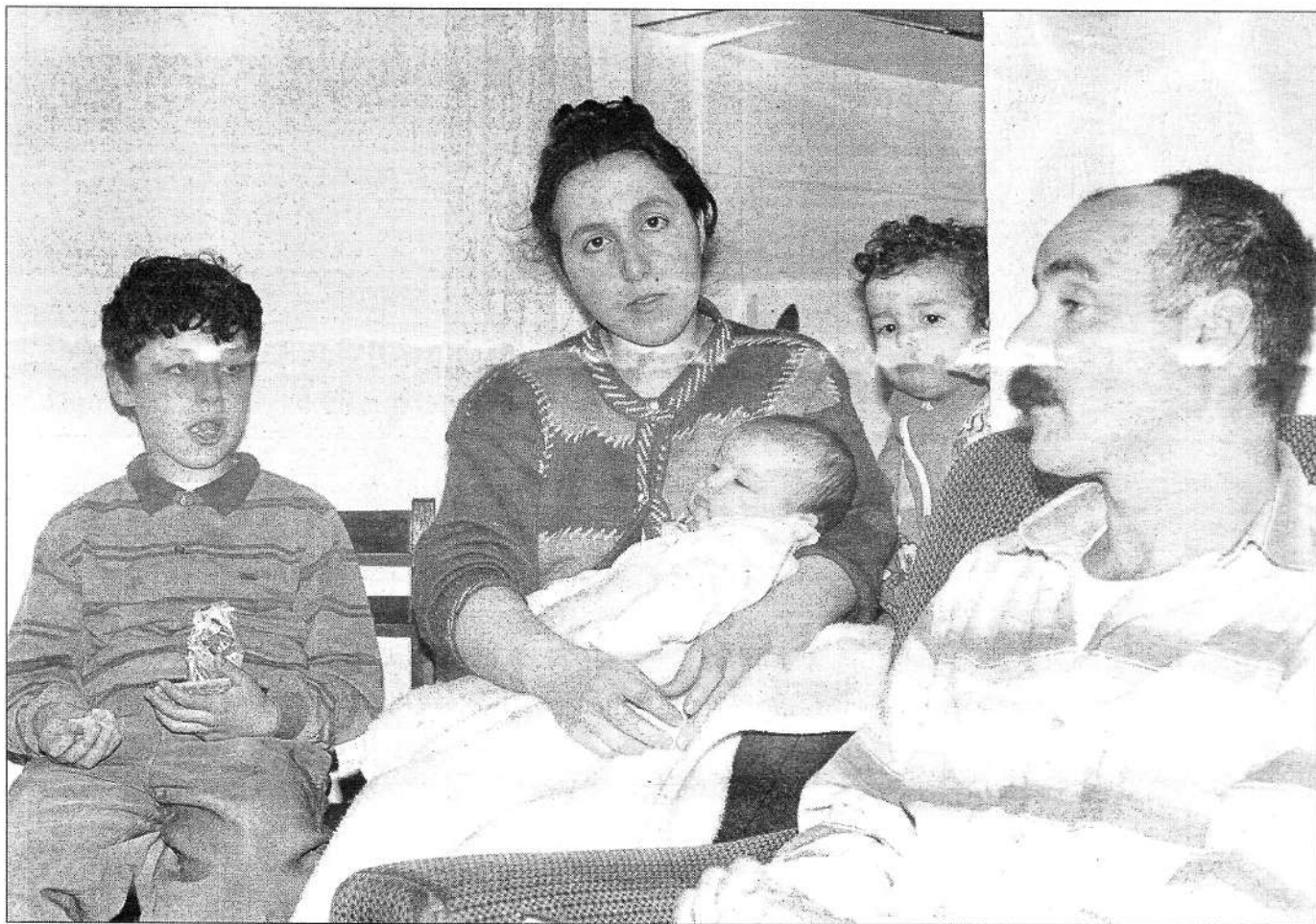
conjuntament amb la nova urbanització de la plaça han revalorat el barri, i igualment cada un dels habitatges de l'illa n. 1, i això no ho diu Iniciatives Badal, sinó el Mercat Immobiliari i la comoditat de tenir una plaça d'aparcament a sota de casa.

El futur immediat:

Les mirades ara es dirigeixen cap al pàrquing que s'està construint, segons els mateixos criteris, a l'illa n. XIII de Llefia. Aquesta vegada, el projecte, que es troba en un estat molt avançat, és més complex i amb dificultats tècniques superiors, donada l'especial orografia del terreny. A més a més, albergarà més de 500 places de pàrquing i 7.500 metres quadrats d'espai lúdic urbanitzat.

Un nou repte per a la gestió popular d'uns veïns decidits i per a una empresa com INICIATIVES BADAL S.L., que està demostrant no solament capacitat, veterania i professionalitat en la seva gestió, sinó a més a més un profund coneixement del barri de Llefia i de les seves necessitats.

COLOMENS NOUINGUTS ■ Els marroquins

La família d'Abdelatif posa a casa seva, a Santa Coloma. Foto: JAUME P. SAYRACH.

La ciutat s'ha caracteritzat per acollir gent d'altres terres. Destinació abans de la primera fornada d'immigració interna provinent d'Andalusia, ara es mostra temptadora per als que vénen de països més pobres que el nostre. Fa temps que els marroquins van instal·lar-s'hi. Però encara són uns desconeguts per a molts veïns, que els veuen sovint forasters. Les dures condicions de vida que pateixen se sumen a la dificultat d'acostumar-se a un estil de vida molt diferent de la seva cultura d'origen.

Fills d'Al·là entre nosaltres

El perill de la creació de guetos amenaça l'equilibri veïnal

M. DE LA SERNA / SIRA G.
 ■ L'Abdelatif va rebre la notícia del naixement del seu tercer fill a milers de quilòmetres de casa seva. Mentrestant, a Tànger, la seva dona Raixida patia un part amb dificultats envoltada de totes les dones de la família. Ja feia tres anys que l'Abdelatif havia deixat la seva terra buscant millor fortuna a Europa. Malgrat tenir un visat de turisme per traslladar-se a França, es va quedar a Santa Coloma. Aquí tenia un cosí que treballava en la confecció i s'hi va quedar a viure.

Als carrers del Marroc la paraula *emigració* es repeteix contínuament en les converses quotidianes. Tot-hom té un cosí, un germà, un amic, que ha provat sort al Nord desenvolupat. Però sortir del país no és tan fàcil si ets pobre. Aconseguir un passaport i després un visat pot significar invertir una quantitat important, a més de presentar un munt de papers que certifiquin un cert estatus laboral o social. N'hi ha que opten per enfilarse en una *pateta* i jugar-se la pell creuant l'Estret, n'hi ha d'altres amb més poder ad-

quisitiu que prefereixen subornar la policia de duanes marroquina perquè els deixin pujar al ferri sense demanar-los cap paper i sense fer cap pregunta. Segons expliquen els qui ho han fet, el suborn pot arribar a valer entre 150.000 pessetes i 300.000.

Tots aquests tràmits es poden facilitar si tens un certificat d'estudis o una cartilla de comerciant, com és el cas de l'Abdelatif, que va poder obtenir un passaport l'any 1990.

Amb el passaport a la butxaca, no s'ho va pensar gaire més. Ja no podia ajornar el viatge a la recerca d'aquell paradís que apareixia contínuament a la pantalla del seu televisor i en les cartes dels familiars que se n'havien anat feia temps. Ell no va voler anar-se'n sense papers, tenia clar que no podia jugar-se-la i explica: «Tinc dona i fills, no podia arriscar-me a perdre-ho tot.» Quatre mesos després, es trobava voltant pels carrers de Santa Coloma de Gramenet deixant enrere la seva família i la precària feina de venedor ambulat que combinava

amb feinetes de pintor a temporades.

Una història que es repeteix

La història de l'Abdelatif es repeteix cada dia des de fa dècades. Els anys seixanta començava un flux migratori important dels països del Sud cap a Europa, que als vuitanta es va concretar amb l'arribada en massa d'àrabs a Espanya. Les últimes dades sobre el nombre d'immigrants controlats són 12.462 a la província de Barcelona. A Santa Coloma s'estima que la població marroquina arriba als 5.000 habitants, el 40% dels quals no estan regularitzats. Els números, però, no serveixen de gaire. Molts immigrants no apareixen enlloc i a efectes legals no existeixen.

Assolir la legalitat és la major preocupació de tot immigrant. No tenir els papers en regla és una via fàcil per entrar al món obscur de la marginació, el treball submergit i les condicions d'exploació de qui no pot queixar-se. Durant el procés de regularització del 1991, més de 100.000 immigrants van poder transpassar el llindegar que els separava de la

legalitat.

L'Abdelatif n'és un dels exemples. Va poder aconseguir els papers gràcies al fet que l'home pel qual treballava de Badalona li havia fet un contracte. Però molts es van quedar fora perquè no van poder presentar tota la documentació que es demanava per poder optar al cobiciat permís de residència.

La llei d'estrangeria és una veritable obra mestra de la inconcreció i deixa massa portes obertes a la interpretació lliure dels diferents departaments que intervenen en el procés. De fet, es presenta com un peix que es mossega la cua: per tenir un permís de residència cal un permís de treball; per obtenir-lo et demanen un contracte, i per tenir un contracte és necessari tenir el permís de treball. El dret a la reagrupació familiar és un dels punts que han millorat amb l'aplicació del nou reglament d'estrangeria aquest any, ja que n'ha simplificat el procediment.

La majoria dels marroquins vénen sols, deixen la família al Marroc fins que estiguin establerts. Aquesta

separació és dolorosa tant per a ells com per a elles. Durant anys les esposes van rebent els diners que els seus marits els envien, i amb sort, els veuen durant les vacances, si és que ells no tenen problemes per creuar les fronteres. «El que més enyorava era poder celebrar les festes amb la meua família. Aquí a Santa Coloma, amb la resta de marroquins fèiem la festa del be, però per a mi no tenia cap sentit celebrar-ho sense la meua dona i els meus fills», recorda l'Abdelatif.

Però arribar a la reagrupació pot significar anys de passejos pels centres oficials. Com molts dels seus compatriotes, l'Abdelatif va sol·licitar la reagrupació de la seva família. Va poder portar la seva dona i els seus tres fills al setembre de l'any passat, després de dos anys de tràmits interminables. N'hi ha que triguen vuit o deu anys a poder-ho fer.

A Santa Coloma, l'Abdelatif ha trobat moltes cares conegudes del seu barri de la ciutat de Tànger. Els lligams familiars a través de les fronteres fan que es creïn grans comunitats marroqui-

nes que intenten reproduir els seus costums de la millor manera possible: amb una mesquita on poder resar, celebrar les festes tradicionals musulmanes, amb botigues on els animals es sacrifiquen segons els rituals islàmics...

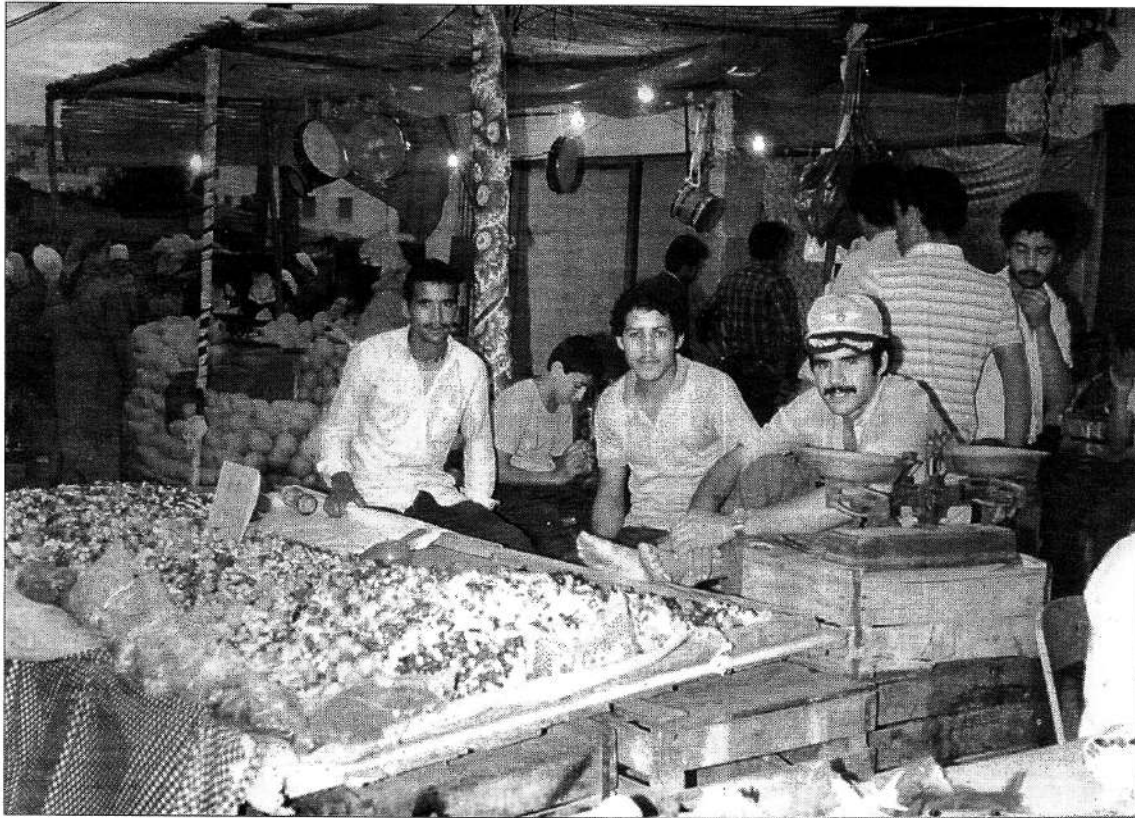
La casa-taller

Darrere les portes tancades i les persianes abaixades de molts pisos de la ciutat s'amaguen tallers de confecció il·legals. És una sortida fàcil sobretot per als immigrants sense la situació legal resolta. Molts marroquins regenten aquest tipus de negocis, que a partir de la segona dècada dels setanta van proliferar com bolets al municipi. Actualment es comptabilitzen al voltant de 500 negocis que treballen al marge de la llei.

Entrar a formar part d'un d'aquests tallers vol dir donar solució a tres problemes que la majoria d'immigrants han de sortejar: papers, feina i un sostre on viure. Segons l'estudi realitzat per un equip d'antropòlegs de la Universitat de Barcelona el 1994 sobre la població marroquina a Santa Coloma, els empresaris paguen els jornals en metàl·lic i en espècies als treballadors. El sou final es veu reduït substancialment en concepte d'allotjament i menjar, ja que dormen i mengen al costat de les màquines de cosir.

Trobar feina no és el més difícil, encara que als últims anys l'activitat ha baixat molt i alguns es queixen que no treballen tant com abans i que els costa arribar a final

COLOMENCS NOUINGUTS ■ Els marroquins

Els marroquins, en una fotografia feta al seu país, abans de traslladar-se a Catalunya. Foto: JAUME P. SAYRACH.

de mes.

El problema de l'habitatge és, ara per ara, el més urgent entre la població marroquina que viu a Santa Coloma. S'agrupen als barris de Can Mariner, Fondo, Santa Rosa, Arrabal i Llatí del municipi i s'estén a l'espai limítrof de Badalona ocupant les zones del Sistrell, la Salut, Lloreda, Llefià i Puigfred. Els pisos on viuen són habitatges de lloguer en condicions precàries, pisos d'autoconstrucció, la majoria construïts als anys seixanta.

Llogar un pis

La dificultat de llogar un pis es deu en primer lloc a la situació legal. Però també hi intervenen altres factors: moltes vegades pisos llogats a un marroquí han esdevingut pseudopensions on els rellotgats paguen per un matalàs entre 10.000 i 20.000 pessetes al mes. Així arriben a acumular-se fins a vint persones vivint sota un mateix sostre. El dret a la intimitat no existeix. L'únic espai propi és el del llit de metre vuitanta per noranta i l'única pertinença és una bossa amb la roba.

Els més afortunats aconseguixen un pis de lloguer barat, on sovint es van afegint germans, cosins o algun cunyat que ha decidit venir també a provar sort. La família de l'Abdelatif està instal·lada en uns baixos que no fan més de quaranta metres quadrats. Fa poc que el germà de la Raixida s'ha afegit a la colla i ja en són set. La llum natural no arriba de cap de les maneres. Per aquest pis paguen més de 20.000 pessetes. «Tan sols cobro 42.000 pessetes perquè estic de baixa per malaltia i el lloguer se m'emporta més de la meitat; amb la resta hem de viure tots set», es queixa l'Abdelatif.

La Raixida, per ajudar l'economia familiar, es passa hores a la cuina fent pa i pastissets àrabs que ven a la comunitat. Les aromes de la farina fornejada barrejats amb la ferum agra de la humitat envaeixen el petit espai.

El perill de la marginació

Les associacions que treballen amb immigrants alerten sobre el perill de la creació de guetos que porten a una marginació irreversible. Marisol Garrido, del Centre d'Informació i Assessorament per a la Població Estrangera (CIAPE) de Santa Coloma, descriu la situació d'aquesta manera: «L'habitatge està molt malament, viuen a les zones més degradades i en pisos en molt males condicions que poden arribar a esdevenir guetos si no s'hi posa solució per part de les ad-

ministracions.» Al CIAPE s'han apropiat fins ara 222 estrangers, bàsicament per assessorar-se en temes legals. A partir d'aquí es facilita l'entrada a les xarxes d'ajut social que destinen una bona quantitat de recursos per aquestes persones, en forma de beques de menjador, llibres per als nens, classes de castellà i àrab, formació laboral.

La por al desconegut

Totes aquestes circumstàncies, la dificultat de la llengua, la il·legalitat en la qual viuen, les diferències culturals, fan que els marroquins es moguin en cercles tancats, que sovint són percebuts pels veïns de Santa Coloma com a perill. En una reunió de veïns per parlar d'aquest tema, es va posar de manifest la por que a molts inspira veure grups de magrebins xerrant en un

parc a altes hores de la nit. Dinou persones escolten atentament les explicacions de la Begòia, una noia que treballa al Centre d'Acolliment Santa Rosa que es dedica als immigrants des de fa molt de temps. Una de les assistents comenta que «moltes mares tenen por que les seves filles vagin pel carrer quan surten els homes marroquins per la nit. Al motocross la gent no hi va perquè hi ha molts moros voltant-hi.»

La manca de diàleg intercultural pot arribar a crear molts conflictes. Les mirades desconfiades enmig de la nit dels marroquins solen intimidar la gent d'aquí. La Begòia intenta explicar a la dona el sentit d'aquestes passejades nocturnes: «Surten a la nit perquè tenen por de fer-ho de dia. Quan una persona està fora de la llei, procura man-

tenir el contacte mínim amb la gent desconeguda.»

Arribar a una entesa entre les cultures no és fàcil. Els marroquins intenten adaptar els seus costums a la vida d'aquí: «Nosaltres hem de resar cinc cops al dia, però això no és impediment a la feina, perquè pots fer coincidir les hores de descans amb les hores d'oració», comenta l'Abdelatif. Per a ell i la Raixida, mantenir les arrels és important. A casa parlen àrab als seus fills i no volen que perdin el contacte amb la seva cultura, per això s'han connectat una parabòlica que els permet rebre la televisió del seu país: «Vull que els meus fills sàpiguen d'on vénen. A mi, m'agradaria tornar al Marroc, però entenc que els nens han d'acabar els estudis aquí i que el seu futur es troba en aquest país.»

La integració s'assoleix amb el diàleg

BEGÒIA FERRER

Parlar de diàleg entre dues cultures tan diferents és un debat polèmic. La discussió està en què la integració de vegades significa renúncia, i a ningú li agrada deixar de banda allò que considera com a seu. Els marroquins que vénen a viure al nostre país han d'acostumar-se a certs hàbits totalment nous, que topen moltes vegades amb els seus esquemes. Però és ben cert que ells arriben aquí conscienciats de la diferència i saben que no els resta cap altre remei que acoblar-se a les circumstàncies. Menjar, horaris de treball, idioma, comerços, escoles... tot és nou i impactant tant per a ells com per a qui els rep com a veïns. El desconeixement crea certa recança per totes dues bandes. La por a allò que és desconegut porta moltes vegades a fomentar sentiments de rebuig. Marroquins i colomencs comparteixen un espai vital ben delimitat per una frontera invisible que els separa irremissiblement.

El Centre d'Acolliment Santa Rosa intenta donar la volta a aquesta paradoxa. Els seus objectius podrien definir-se en una sola paraula: apromament. El mutu intercanvi de parlers. La connexió entre el seu món i el nostre. La comprensió de la seva problemàtica. Ells troben en nosaltres un amic el qual no demana res a canvi per solucionar aquelles coses que estan al nostre abast: la resolució del paperam burocràtic d'expedients d'estrangeria, l'ensenyament del nostre idioma... que per a ells resulta un gran conflicte. Quan s'apropen al centre saben que nosaltres responem per ells. A tothom que vol formar part del nostre projecte li fem un carnet que l'identifica. No preguntem més enllà d'allò que ens volem dir. El carnet que els lliurem serveix per protegir-los de la policia. Si algun cop enxampen algú que formi part del casal, ens truquen per avisar-nos i intentem que la detenció no es faci efectiva.

Malgrat el nostre passat recent que ens recorda que som un poble que s'ha fet de la immigració, el nostre comportament davant els nous veïns no és gens exemplar. Les actituds racistes en són un exemple. Als barris on han arrelat els marroquins la tensió s'ha agreujat. La integració tan sols s'assolirà a través de la segona generació, que ara creix i se socialitza a través de les nostres escoles com a catalans. Els nens i les nenes marroquins es mesclen sense conflicte amb els fills de molts que critiquen la presència d'àrabs al barri. Aquest aspecte positiu es veu, però, enfosquit en el moment en què la nova cultura interioritzada per aquests nois topa amb els costums dels pares.

(Del Centre d'Acolliment de Santa Rosa)

Santa Coloma: destí atractiu per a l'immigrant

M.S./S.G. Fins als setanta, els marroquins havien vist Espanya com el pont que havien de travessar forçosament per entrar a la fortalesa plena de riquesa anomenada Europa. El nostre país, fora encara del clan de les nacions poderoses de l'antic continent, no era una destinació atractiva per a ells. Aquella dècada va suposar la transició cap a un país que exportava mà d'obra a l'estranger a un que passava a ser-ne receptor. Dins d'aquest marc, el nord europeu comença a restringir l'entrada d'immigrants procedents del sud.

Coincidint amb l'Espanya del desenvolupament, trobem els primers nuclis establerts de població marro-

quina a les poblacions del cinturó de Barcelona i del Baix Llobregat. Es tracta d'homes sols procedents, principalment, de les ciutats del nord del país. Fins que es va promulgar la llei d'estrangeria, l'Estat espanyol va absorbir un nombre elevadíssim d'immigrants provinents de l'Àfrica. El buit legal que existia fins llavors deixava les portes obertes a tot aquell que volgués venir a treballar entre nosaltres, o bé a qui desitgés fer el salt per anar cap a terres més fredes. La data de l'entrada en vigor del reglament de la llei coincideix amb la incorporació d'Espanya a la CE. Una de les exigències imposades perquè l'admissió fos un fet era que s'havia de dificultar al màxim pos-

sible l'entrada d'immigrants. En ment ja es troba la futura lliure circulació de ciutadans europeus entre els països signataris de l'Acord de Shengen, el qual obliga a reforçar les fronteres exteriors per compensar la caiguda de les interiors.

A Santa Coloma, el primer marroquí censat data de l'any 1966. La facilitat de trobar feina i el baix preu de l'habitatge atreuen l'immigrant. El camp, els tallers de confecció i la construcció de pisos ocupen la major part de les persones marroquines. Aquest primer assentament va coincidir amb l'arribada dels andalusos a la població. En una segona etapa que comprenia el període entre 1975 i 1985, l'augment de la comunitat

marroquina és moderat però constant. El creixement espectacular de la confecció submergida del tèxtil i la pell va lligat a l'enorme quantitat de mà d'obra barata procedent alguna del Tercer Món i l'altra de les classes més baixes de la població autóctona. L'última etapa, que s'estira fins avui, es caracteritza per l'augment astronòmic de marroquins a la ciutat. El 80% de la població d'aquest país que ara viu a Santa Coloma va instal·lar-s'hi a partir de 1986. Això fa pensar que malgrat les traves legals imposades a partir d'aquella data, neutralitzar el trànsit de persones del Sud cap al Nord és una mesura absurda i inefectiva, i Santa Coloma n'és un bon exemple.

COLOMENCS DEL MAESTRAT ■ La història d'un arrelament

Van arribar de Terol a Barcelona a començament de segle, però no es van instal·lar a Santa Coloma fins a final dels anys cinquanta. En aquelles dates, havien guanyat uns quants diners, s'havien construït una casa i muntat un negoci a la plaça del Rellotge. Van ser ells, els primers immigrants, els que van viure de més a prop la misèria i la pobresa amb què es van haver d'enfrontar els milers d'andalusos que van arribar a Catalunya als anys seixanta.

En arribar a Santa Coloma, els Saura van muntar una drogueria a la plaça del Rellotge que encara és oberta al públic. Foto: GRAMA.

van prosperar. A finals de la dècada dels quaranta, Alegria i el seu marit es van plantejar de comprar un petit terreny per construir-hi casa seva. El van trobar a Santa Coloma de Gramenet. En un solar de 21 metres de llargada per nou d'amplada, que actualment ocupa la cantonada entre la plaça del Rellotge i el carrer de Wagner (al barri del Fondo), els Saura hi van construir deu anys després una casa i una botiga, una drogueria i perfumeria.

L'altra immigració

Des de darrere del taulell, els Saura van veure i viure la cara més amarga de la immigració. Per la seva botiga desfilaven diàriament desenes de famílies que vivien angoixades per les seves perspectives de futur. La majoria, d'origen andalusí, havia deixat enrere almenys una bona casa. Potser no tenien feina, però sí, un sostre per dormir. A Santa Coloma, s'havien hagut de conformar amb una barraca, sense aigua ni llum, que havien hagut de fer furtivament perquè no tenien permís per fer-ho. Tenien feina però el preu per aconseguir-ho havia estat massa alt. Més d'un cop, alguna de les clientes de la drogueria no havia pogut contenir el plor i llavors tothom havia intentat de consolar-la. Des del taulell de la drogueria, també veien que els habitants de les barraques llençaven per les finestres els orins, que feien cues per agafar aigua de les dues úniques fonts que hi havia públiques.

Són imatges, postals fixes d'un passat que es va anar transformant de mica en mica. Les barraques van deixar pas als edificis d'habitatges. Es van crear equipaments, escoles, jardins. La Santa Coloma d'avui res té a veure amb la que van trobar accidentalment un dia de 1948 quan un amic els va proposar que comprassin un terreny al municipi. Aquell solar, al bell mig del camp, és avui al cor del Fondo.

Els primers immigrants

Els Saura van arribar a Barcelona el 1919 i es van instal·lar a Santa Coloma el 1957

LOURDES CAMPUZANO

■ Quan els Saura van arribar de Terol a Barcelona, encara no havia esclatat la primera guerra mundial. Era l'any 1917. Barcelona era llavors un grup de petites poblacions —Poblenou, Gràcia...— separades per camps. José Saura, el més gran d'una família de cinc germans, va arribar a Poblenou —com tants i tants immigrants ho feien en aquells anys— cercant una feina. De seguida la va trobar, tot i que en aquella època encara no hi havia gaire demanda.

Llavors la vida a la ciutat no era fàcil. Les malalties s'estenien amb rapidesa i deixaven enrere centenars de morts. Al cap d'un any que José hagués arribat a la ciutat, una epidèmia de grip el va obligar a tornar a casa greument malalt. Va tenir sort. Després de passar la quarantena en una casa de pagès (al poble no el van deixar entrar per por que contagiés la malaltia a la resta d'habitants), va tornar a provar sort. Les comunicacions eren pèssimes i José va haver d'invertir, altre cop, més de 20 hores a recórrer

una distància de 300 quilòmetres, primer a peu, després amb cotxe de línia i finalment amb tren. Com era costum en aquells anys, els que venien a la ciutat de seguida persuadien els seus familiars i els seus amics perquè seguissin les seves passes. Va ser d'aquesta manera que va començar a arribar a Barcelona tota la saga de la família dels Saura.

En aquells anys, Alegria, la dona del més petit dels Saura, també va arribar a Barcelona. Procedia de Linares de Mora, una població

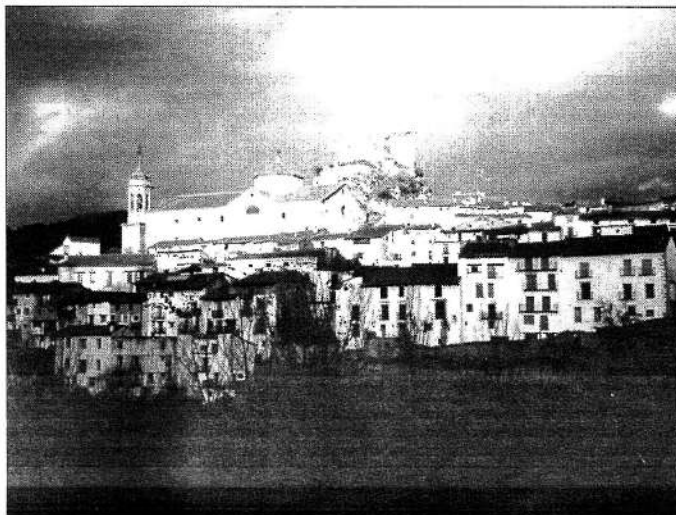
de Terol i venia, com moltes altres joves, a servir a la capital. A Barcelona—al carrer, al mercat, a casa, a tot arreu— tothom parlava català i Alegria de seguida el va començar a xampurrejar. Anys després, amb l'arribada de la dictadura, el deixaria de practicar i ja no el tornaria a fer servir fins fa poc.

Balls i feina

Als anys trenta, la vida dels immigrants discorria entre la feina i els balls de cap de setmana. Cada centre regional organitzava cada

diumenge un ball i tots els paisans hi anaven per obtenir noves sobre la família que havia quedat al poble. Allà, entre pas-doble i pas-doble, sempre es trobaven algú que acabava d'arribar i que podia explicar les últimes novetats. La nostàlgia per la terra comuna els feia pensar a tornar un dia a viure a la seva terra natal. El temps transcorregut i les arrels fetes a Catalunya—els germans Saura es van anar casant i van anar formant la seva família—els van dissuadir de fer-ho.

Amb els anys, els Saura

El Maestrat és una terra aspra que ofereix sensacions fortes. Foto: GRAMA.

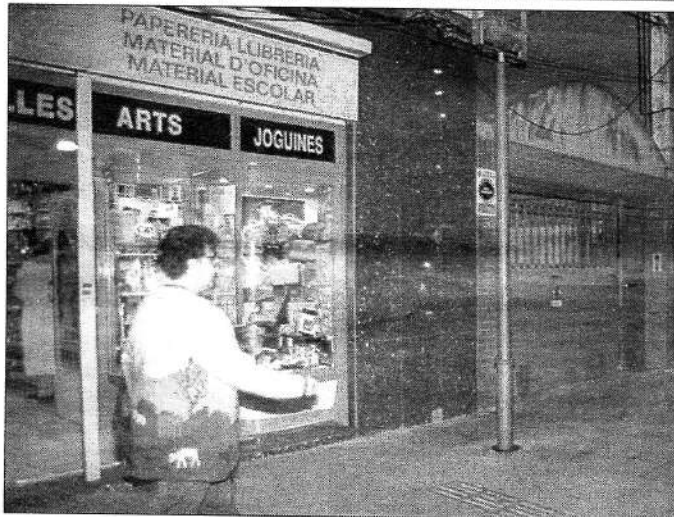
El Maestrat, una terra dura i noble

JAUME P. SAYRACH
■ El Maestrat és una terra aspra que ofereix al visitant sensacions fortes. És al límit de Castelló i Terol. Morella pot ser una bona entrada: encimbellada en un turó, amb les ruïnes impressionants de l'antic castell al capdamunt, conserva bons panys de muralla, d'alters portals, i edificis antics que li donen un aire medieval. L'església parroquial sorprèn perquè té una façana solemne, d'estil gòtic i renaixentista. En acostar-nos a Morella, es percep que som en un altre paratge, els camps s'omplen de iarronges, amb els característics colors verd acerat de les fulles i l'or lluminós dels fruits. A mesura que pensem en el Maestrat, el paisatge s'endureix i el troba-

riem àrid si no fos que al fons dels torrents hi discorren riuets que originen frondoses arbredes. Els noms de les poblacions són diferents i de musicalitat agradable: Igesuela del Cid, Mosqueruela, Linares, Nogueruelas, Rubielos de Mora. Són pobles petits, de cases massisses i parets blanques, amb teulades de teules d'un roig encès. En un territori relativament petit com el Maestrat hi ha força coses. Mora de Rubielos, per exemple, que té fama de ser un dels pobles més bonics d'Aragó. Però l'atractiu és, sens dubte, el paisatge i els pobles: la cuina, els vins i el peirill, tot en harmonia perfecta. A la muntanya de Peñarroya, que passa els 2.000 metres, hi ha pinedes impressionants. La

gent hi acut massivament des que s'hi han instal·lat les pistes d'esquí, però els boscos ja eren famosos pels bolets i perquè un dels pins, l'*escobón*, és l'exemplar més alt d'Espanya. Com que el Maestrat no és un territori gaire extens, el viatger tindrà ocasió de recórrer'l de gust i de fer-hi descobertes. Podrà acostar-se al santuari de la Virgen de la Vega i fotografiar-se en les ruïnes surrealistes del claustre enfonsat. O anar a Alcalá i pujar al castell per evocar el temps en què els moros eren els amos. Però potser cap excursió li produirà més sensació que la baixada a Vispal, sota Linares, al terme d'una zigzaguant carretera. Hi viu una dotzena de persones, que per res del món voldrien anar-se'n.

LES ENTITATS ■ L'Agrupació del Comerç i la Indústria (ACI)

A dalt, els integrants de la junta de l'ACI. A sota, un centre comercial i un mercat que formen part de l'agrupació. Fotos: EUDALD PICAS / GRAMA.

Unir-se per ser més forts. Aquesta és la idea bàsica que impulsa la nova junta de l'Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma (ACI), que va començar a funcionar a partir del passat mes de juny. Per aconseguir-ho, el grup d'empresaris que encapçala la junta de l'entitat vol gestionar l'agrupació com si es tractés de l'*empresa de les empreses* i donar resposta a les necessitats de tots aquells empresaris i comerciants que paguen l'IAE a la ciutat.

Una empresa per a les empreses

L'Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma vol sumar esforços per potenciar els sectors creadors de riquesa

MARTA MEMBRIVES
 ■ Fins fa pocs mesos, la majoria de socis de l'Agrupació del Comerç i la Indústria eren botiguers. Ara es vol que els empresaris i els professionals liberals també hi tinguin cabuda. D'aquesta manera, segons la junta actual es pot fer de forma més efectiva la defensa dels drets i els interessos comuns. «Hem de recuperar per als nostres socis la quota de poder que, com a principals contribuents, els correspon», s'explica al butlletí de l'entitat.

El nou organigrama de l'ACI s'estructura com una empresa i disposa d'un consell d'administració, un se-

cretari executiu i tres vocalies. Aquestes vocalies són àrees de treball dels diferents sectors: comerç, indústria i professions liberals. El consell ha de recollir les propostes de les vocalies i posar els mitjans per aconseguir que les actuacions siguin eficaces. A més, des que s'ha iniciat la nova etapa l'entitat edita un butlletí amb periodicitat mensual per informar els associats de les activitats de l'ACI i per difondre dades d'interès.

Sumar esforços

La junta que presideix l'agrupació i que encapçalen Pedro Antonio García Moya i Antoni Antonijoan va plan-

tejar-se fa un temps crear una federació d'empresaris. La majoria dels objectius que perseguïen coincidien amb l'ideari inicial de l'ACI. «Per aquest motiu, vam decidir sumar esforços», explica el vicepresident primer, Antoni Antonijoan. Un cop constituïda la nova junta, es va decidir obrir l'entitat per aconseguir que sigui representativa de tots els col·lectius que paguen l'impost d'activitats econòmiques (IAE).

El principal objectiu de l'entitat és mantenir i potenciar el comerç i la indústria local, que són les principals fonts de riquesa del municipi. Per aconse-

guir-ho, cal fomentar la vida associativa. Els botiguers i els petits empresaris estan força acostumats a resoldre's els problemes tot sols i no confien gaire en l'associacionisme. L'ACI vol convèncer tothom que, per millorar les condicions generals, cal tendir cap a una promoció global.

Una de les primeres iniciatives que ha pres l'agrupació és fer un estudi sobre la situació del comerç local per conèixer les seves particularitats i els aspectes en què es pot incidir per millorar-lo. L'estudi, que durant aquests dies s'està acabant de polir, fa una definició de les característi-

ques dels botiguers de la ciutat i les principals mancances pendents de resoldre. Les dades que s'exposen han de ser el punt de partida per promoure debats sobre la situació actual i les perspectives de futur. Una de les conclusions de l'estudi és que es tracta d'un comerç molt atomitzat i amb una baixa confiança en l'associacionisme per resoldre els problemes.

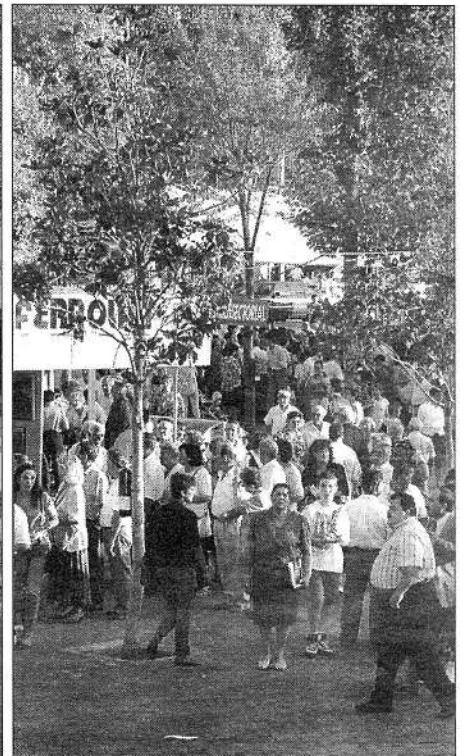
Oferir serveis de conjunt

L'ACI té la voluntat de participar en la discussió de les decisions que pren el consistori que afecten els botiguers i professionals de la ciutat. L'entitat està re-

presentada en el Consell d'Ordenació Viària i també en el Consell Ciutat i Comerç. La reducció de zones blaves i la reestructuració de les zones de càrrega i descàrrega són algunes de les discussions en què l'entitat ha participat recentment.

L'ACI té actualment 188 socis individuals i, a més, hi ha associats els botiguers de la ciutat que formen part d'onze centres comercials. També són a l'entitat els professionals dels gremis de flequers, de perruqueria i estètica i el de sabaters. En total, sumen prop de 800 socis. Una xifra força baixa si es compara amb el nombre de llicències d'activitat econòmica que té la ciutat, que són prop de 6.000. Per aquest motiu, la principal aspiració dels integrants de la junta de l'ACI, Santa Coloma tindrà futur si les seves empreses en tenen.

LES ENTITATS ■ L'Agrupació del Comerç i la Indústria (ACI)

La fira multisectorial Expocoloma tornarà aquest any a estar organitzada amb la participació de l'Agrupació del Comerç i la Indústria. Fotos: GRAMA.

Des de la seva fundació, l'ACI ha tingut sempre un objectiu: la defensa dels drets dels seus associats. L'amenaça de la implantació d'una gran superfície comercial a Montigalà, molt a prop de Santa Coloma, va fer que molts botiguers veiessin clar que calia fer alguna cosa per millorar la seva situació. Un dels primers grans projectes de l'ACI va ser la creació de la fira multisectorial Expocoloma. Després d'un parèntesi de quatre anys, ara l'ACI tornarà a estar implicada en la seva organització.

el certamen va créixer tant que l'ACI no podia fer-se càrrec tota sola de la gestió de la fira. A partir de 1993, l'Ajuntament, a través de l'empresa municipal Graimpuls, es va fer càrrec de l'organització de l'Expocoloma. Aquest sistema de gestió s'ha mantingut fins a la passada edició. Aquest any, però, les coses canviaran i l'ACI es tornarà a involucrar en l'organització del certamen. La junta de l'agrupació considera que la mostra ha de ser més representativa de l'activitat comercial local, més del que ho ha estat en les darreres edicions.

Agrupar-se per defensar interessos comuns

L'ACI va néixer per donar resposta a les necessitats de reconversió del comerç local

MARTA MEMBRIVES
 ■ Corria l'any 1987 quan el rumor d'obertura d'una gran superfície comercial a Montigalà va posar en guàrdia els petits comerciants de Santa Coloma. En aquell moment van creure que s'havien de mobilitzar per frenar l'avenç de les maniobres de les grans multinacionals de la distribució comercial, que anaven guanyant terreny a l'àrea metropolitana de Barcelona. Una ja havia aconseguit amb èxit instal·lar-se a Sant Adrià de Besòs. A la ciutat no hi havia gaires precedents populars d'agrupació de botiguers per fer front a objectius comuns. Experièn-

cies prèvies, com la Unió Patronal, estaven lligades a plantejaments polítics anteriors a l'arribada de la democràcia i tenien molt poc predicament popular.

La necessitat de constituir una organització propera als sectors comercials de la ciutat va fer que un grup reduït de persones s'apleguessin amb l'objectiu de fer desaparèixer la mala premsa que les entitats d'aquesta mena havien tingut fins aleshores. Es tractava de fundar una agrupació que, a diferència de les que havien existit fins aleshores, no estigués vinculada al poder polític ni estigués radicalment oposada als plantejaments que

aquest tenia i es limités a defensar els interessos del sector comercial.

Fer-se un nom

Mentre es gestava l'embrí del que després es convertiria en Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma (ACI), continuaven les mobilitzacions en contra de l'arribada de grans superfícies comercials a Montigalà. Els contactes mentre van durar les mobilitzacions van servir de bagatge als que després integrarien la primera junta de l'ACI. Així la lluita contra les grans superfícies va servir per consolidar la base de l'entitat i per donar-li pres-

tigi de cara a institucions i entitats com ara la Generalitat i la Cambra de Comerç.

Un cop passada l'etapa de la lluita contra les grans superfícies, els impulsors de l'agrupació van constatar que al comerç local li calia una reconversió per potenciar aspectes que fins aleshores havien estat força abandonats. Calia preparar-se perquè estava força clar que les grans superfícies eren a la cantonada. Calia ser forts i potenciar l'associacionisme dintre de la ciutat. Així es va iniciar la feina als diferents barris de la ciutat i van començar a sorgir els primers centres comer-

cials. Els botiguers van creure aviat en la necessitat d'agrupar-se i en poc temps en van aparèixer dotze.

L'aparició d'Expocoloma

La reactivació del comerç havia de sorgir a través de l'exposició de les potencialitats del comerç. Així va aparèixer la idea de crear Expocoloma, una fira multisectorial. La primera edició es va fer a l'octubre de 1989, quatre mesos després que es constituís oficialment l'ACI. La primera junta de l'entitat va estar presidida pel Claudi Zapater. Fins a l'any 1992, l'ACI es va fer càrrec de l'organització de la fira. Va arribar un moment que

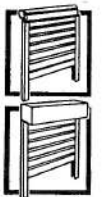
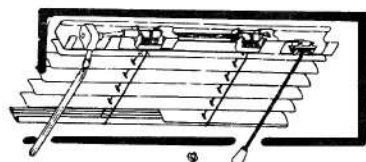
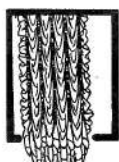
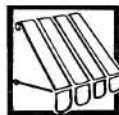
El preparatiu per organitzar la fira ja han començat. Una de les novetats d'enguany serà la creació d'un espai per a diversos sectors comercials de la ciutat per abaratir els costos, augmentar la presència del comerç local i millorar la presentació dels productes. Així es podrà complir un dels objectius fundacionals de l'ACI: potenciar l'activitat econòmica de la ciutat.

24058/352910

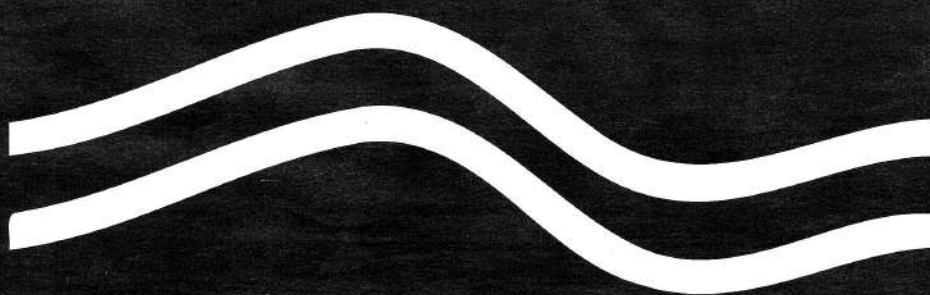
L'OMBRA

ALFONS XII, 23
 TEL. 398 26 18
 08912 BADALONA

- INSTAL·LACIÓ, VENDA I REPARACIÓ
- TENDALS DE TOT TIPUS
- PERSIANES: PVC, ALUMINI MONOBLOC, ETC...
- CORTINES: COORDINATS, VENECIANES, ESTORS DISTRIBUÏDOR OFICIAL PRADULUX.
- MOSQUITERES ENROTLLABLES, PORTES, FIXES, ETC...
- AUTOMATISMES PER A PERSIANES, TENDALS, MOSQUITERES...

BETULO

INFORMÀTICA BETULO

TENIM LA SOLUCIÓ AL SEU PROBLEMA INFORMÀTIC

C/ Don Pelayo, 7 (al costat pavelló olímpic)

08915 BADALONA

Tel. 397 99 15

Fax: 397 48 81

ESPAIS NATURALS DE SANTA COLOMA ■ Els boscos humits

El sistema de boscos de Santa Coloma es caracteritza pels alzinars i les pinedes. Foto: JAUME P. SAYRACH.

En una visita de fa poc de Martí Boada a Santa Coloma, convidat pel Centre Excursionista Puig Castellar (CEP), el prestigiós naturalista destacava el valor únic dels boscos humits colomencs per a la ciutat. «Molts municipis voldrien tenir aquests boscos», va dir. Amb tot, aquestes paraules cauen en un sac foradat per a la majoria de colomencs, ja que molt pocs en coneixen l'existència. En la lluita contra el foc, s'hi afegeix la lluita contra el desconeixement.

Els boscos humits, patrimoni desconegut

La massa forestal més rica de Santa Coloma sobreviu entre el perill del foc i l'ampliació del polígon industrial

D. SAURA RAMIRO ■ Carretera de la Roca. Un cartell anuncia: «Corporació Metropolitana de Barcelona, parc de Sant Mateu, 120,05 hectàrees, patrimoni públic». En el tram final de la carretera de la Roca, al seu pas per la ciutat, comença el sistema de boscos humits de Santa Coloma, que més que un patrimoni públic és un patrimoni desconegut. La manca de coneixement que en tenen els colomencs fa que no es valorin prou les seves característiques.

La massa forestal del sistema de boscos humits s'articula entorn de tres torrents paral·lels entre si i perpendiculars a la carretera de la Roca. El primer és el torrent d'en Laiano, l'entrada natural des de Collserola al parc de Sant Mateu. La gossera del canòdrom Meridiana que hi ha a tocar de la carretera marca el final del torrent. Seguint la carretera en direcció a Vallès, a mà dreta hi ha el torrent del Bosc, que neix de la confluència entre el torrent del Bosc Llarg i el del Xincó. El torrent del Bosc, amb un canyissar prou important, és el més ric quant a diversitat d'espècies. El bosc de ribera, únic en el terme, es troba situat en aquest espai dens i humit, poc abans que la

fondalada del torrent vagi a petar contra el desballement, que també està a peu de carretera. Finalment, el torrent de les Canyes —el més pròxim a Montcada i Reixac—, que tanca aquest sistema de boscos, just en la part del darrera del polígon industrial.

Vegetació típica

La vegetació d'aquest espai és típicament mediterrània, de fulla perenne, dura

i petita. Aquest sistema obeeix a l'alternança de clima sec, quan la vegetació guarda el màxim nombre de nutrients, i plujós, que és la fase que aprofiten les espècies per créixer. En el vessant de sollell de tots aquests torrents hi predomina l'alzina i el pi, mentre que a l'obaga —on el sol hi toca menys—, l'alzina i el roure són les espècies dominants. La denominació de boscos humits podria conside-

rar-se un eufemisme, atès que bona part d'aquest espai natural és força seca —l'alzina, per exemple, no és una espècie d'àmbit gaire humit—. La proximitat dels boscos amb el Besòs i la seva orientació a l'oest matisen l'efecte de sequedat. Amb tot, hi ha zones veritablement humides, com ara el *racó de l'aldem*, un veritable paradís de tranquil·litat on els cotxes i la contaminació no existeixen

i on només se sent l'olor de la natura o el cant d'alguna mallarenga.

Altres atractius

Un passeig per aquesta zona també serveix per descobrir altres espais integrats en el sistema de boscos. Les fonts de l'Alzina o d'en Cuadres, aquesta última d'accés força més difícil, són dos exemples clars d'aquest fet, així com l'antiga mina de galena. A més d'això, també s'hi poden veure les feixes de les vinyes que anys enrere havien colonitzat aquesta zona. La fil·loxera, però, es va convertir amb el pas del temps en l'embrí d'aquest nou sistema de boscos, que en diverses ocasions han estat reforestats. Amb tot, encara està pendent una gestió directa i eficaç d'aquesta zona que pertany a la serrallada de Marina. Actualment, el Patronat de Collserola és l'únic ens que supervisa l'espai, tot i que les actuacions que ha fet no són gaire nombroses. Mentre el temps passa i continua el desconeixement dels boscos, la prioritat se centra a evitar-hi els incendis. Tot i que cada estiu sempre s'hi declara algun foc, la gossera, el desballement i el cementiri nou aturen la seva força i hi eviten un mal major.

Un projecte «molt verd»

D.S.R. ■ Per als ecologistes, la principal amenaça d'aquests boscos, deixant de banda el foc, és la futura ampliació del polígon industrial del Bosc Llarg i les Canyes. El regidor d'Urbanisme, Rafael Mendoza (IC-EV), assegura, però, que de moment es tracta d'un projecte «molt verd», que no està en les prioritats de treball. Ara per ara, hi ha dos avantprojectes sobre la taula fets per la Mancomunitat de Municipis referents a l'ampliació. Amb tot, Mendoza afirma que es tracta d'una possibilitat «molt difícil», únic en el terme, es troba situat en aquest espai dens i humit, poc abans que la

és la requalificació de part dels terrenys, que actualment tenen la categoria de parc forestal i que haurien de passar a zona industrial. La Generalitat és l'administració que té competències per acceptar aquest canvi de qualificació i per atorgar el permís definitiu, tal com passa amb el cas del projecte de fer un camp de golf a Sant Jeroni de la Murtra. «No és un tràmit gaire fàcil», diu Mendoza. Sobre els problemes econòmics, hi ha poques coses per dir, per l'escassa capacitat financera del consistori. Només una subvenció europea podria salvar el projecte. A més, Mendoza diu que ara per ara no hi ha el consens necessari

per tirar-lo endavant, atesa l'oposició dels grups ecologistes. Una cosa, però, és clara: la intenció de fer l'ampliació existeix. Tant si es fa d'una manera com d'una altra, és pràcticament segur que s'haurà d'escapar una part de la muntanya i, per tant, part de la massa forestal. És en aquest moment quan pren més consistència un comentari fet pel naturalista Martí Boada: una hectàrea d'alzinar produeix 15 tones d'oxigen per any i n'absorbeix de 10 a 12 de pols ambiental. Un veritable oasi dins la civilització. Amb tot, Mendoza assegura que la decisió que es prengui «serà la que causi un menor impacte ambiental».

Quanta gent coneix els boscos de Santa Coloma?

JORDI BORDANOVA I RICHART

Quantes vegades hem escoltat que només tenim una «muntanya pelada»? Potser la font de l'Alzina sí que és una mica més coneguda, però quants colomencs sabem on són els torrents del Bosc, de les Canyes o la riera de Can Calvet? Malauradament, aquests boscos s'han d'enfrontar a multitud d'enemics, dels quals cal destacar-ne tres: el foc, els desgavells urbanístics i el propi desconeixement dels colomencs. El foc en contrades mediterrànies és un factor ecològic habitual que tendeix a rejuvenir els sistemes vegetals, però esdevé un terrible flagell si es repeteix sovint. Accidents o provocats, aquests focs han deixat una petjada més gran al vessant sud de la serra.

Moltes entitats, com el Centre Excursionista Puig Castellar, hem denunciat públicament la proposta de destrucció dels boscos colomencs millor conservats de Santa Coloma per una ampliació «tercermundista» del polígon industrial del Bosc Llarg i de les Canyes. Aquesta mena d'iniciatives només es poden realitzar des de la ignorància o el cinisme. No podem sacrificar els nostres darrers boscos per una ampliació mal dissenyada, de dubtosa rendibilitat econòmica i molt curta de mirres. Per altra banda, el possible desdoblament de la carretera de la Roca, el futur de la gossera, el creixement d'un neobarraquisme al barri de Singuerlín i la possible construcció d'un camp de golf a Sant Jeroni no ens fa ser gens optimistes.

Finalment, el propi desconeixement de l'existència dels nostres boscos és potser el factor més negatiu.

A tots aquests problemes cal posar-hi solució; sembla que encara l'esperat i necessari Consorci de la Serra de Marina se'l seguirà deixant morir d'inanició abans de néixer. Cal establir una gestió dels boscos tant en la prevenció del foc (millora i obertura de noves pistes forestals d'ús restringit, instal·lació de basses d'aigua en punts estratègics, esbrossades del sotabosc en zones d'alt risc i manteniment de la vigilància a l'estiu), com en la millora del bosc en general (clarides selectives en pinedes massa denses, selecció de rebrots d'alzines i roures, repoblació de zones molt degradades, millora dels habitats de les fondalades dels torrents...).

La potenciació de l'educació ambiental a les escoles i entitats de la ciutat és bàsic per conèixer el valor de la nostra muntanya, aquest gran espai que va del camí dels minerals a Can Botinyà, passant pel poblat ibèric i el torrent de les Bruixes, ha d'esdevenir el gran parc forestal de Santa Coloma. Un lloc on passejar, fer esport, aprendre i, en definitiva, viure millor.

EL RACÓ DE LA LECTURA ■ Llibres per triar i remenar

«En general, se suposa que les dones són molt quietes: però les dones tenen els mateixos sentiments que els homes: els fa tanta falta exercitar les facultats i tenir un camp per als esforços com als seus germans; (...) i els seus privilegiats companys d'espècie són ben egoistes quan afirmen que les dones s'han de limitar a fer pastissos, fer mitja, tocar el piano i brodar bossetes.» Charlotte Brontë, *Jane Eyre*, 1847.

Jane Eyre, una dona

Una història particular de rebel·lia

MARGARIDA MONTERO ■ Prou adient per cobrir l'espai de lectura al mes de març —i a qualsevol mes—, és una obra femenina, escrita, protagonitzada i pensada per a les dones. Però no ens alarmem, ja que no es tracta ni molt menys d'un relat feminista fins al moll de l'os, reivindicatiu i apologeticista de res, ben al contrari del que es pugui pensar en llegir el fragment de l'obra que hem seleccionat per a introduir l'article.

La història de *Jane Eyre* és un anar i venir per la pròpia trajectòria de la seva autora, Charlotte Brontë. Aquesta escriptora va néixer en el si d'una família prou particular. Juntament amb les seves germanes, Anne i Emily, va créixer sota la rigorosa llei del seu pare predicador, en un indret d'ambient fosc i poc càlid —Thornton, Yorkshire, 1816— i en una època en què la dona tenia un paper ben definit dins de la llar, i no gens considerat dins de la societat, malgrat regnar una dona, la reina Victòria. Aquest entorn podria haver fet de les germanes Brontë un grupet de dones que haurien desfilat dòcilment cap al matrimoni i la maternitat sense cap altra mena d'ambició, o bé veure com la seva vida anava minvant cada dia més, com les hores de llum a l'hivern. Però no va ser aquest, el destí final de les germanes Brontë. Anne i Emily van aconseguir perpetuar el seu nom a través d'obres que han resultat un capítol imprescindible dins de la història de la literatura anglesa: *Agnes Grey* i *Cims Borrascosos*, respectivament. Però l'obra de Charlotte mereix una menció especial.

Jane Eyre, una obra femenina, escrita i pensada per a dones. Foto: GRAMA.

Escrita quasi d'amagat i publicada sota pseudònim, la novel·la relata les vivències d'una òrfena, Jane Eyre, que viu a casa d'una tieta, la qual, cansada de suportar la presència d'una pobra nena sense cap mena de benefici ni categoria, acaba enviant-la a un orfenat. Allí, Jane arribarà als divuit anys amb una maduresa i una forja de voluntat que l'empenyeran a deixar el seu ofici de mestra al mateix orfenat i a buscar una alternativa a aquella rutina. Mitjançant un anunci a la premsa aconseguirà una feina d'institu-

riu per una mena de Thornfield Hall. Allà conèixerà l'amor de la casa i tutor de la nena, Mr. Rochester, un home fosc, misteriós i escurp, que amaga molts secrets. Però la presència de Jane farà que els seu ànim es transformi, arribant a prometre's en matrimoni amb la institutriu. Però hem dit que Mr. Rochester amaga secrets, i el més fosc de tots interromprà el festeig amb la Jane.

Enmig d'aquest cúmul de circumstàncies trobem un parent oblidat de la Jane, una tragèdia a casa de Mr.

Rochester i un final... Però aquest l'ha de descobrir el lector.

A banda de l'èxit aclaparador que va aconseguir ja en el moment de la seva primera edició, *Jane Eyre* ha resultat ser una de les obres femenines en llengua anglesa més llegides fins al moment, a més de servir com a excel·lent guió cinematogràfic per a diferents directors al llarg del temps: recordem *Alma rebelde*, amb Joan Fontaine i Orson Welles, i la recent *Jane Eyre*, de Franco Zeffirelli, que teniu ara mateix en cartellera.

Però, de fet, cal tenir en compte que, abans que la pel·lícula, el llibre ofereix molts més matisos, subtils i, el que és més important, dona l'oportunitat al lector d'imaginar rostre, ambients, espais, converses, veus, olors, emocions. Llegint *Jane Eyre* us fareu vostra la seva història i compartireu ben d'aprop amb ella allò que va vivint al llarg d'unes molt lleugeres i agradables quasi cinc-cents pàgines. *Jane Eyre* està editada a Proa, traduïda per Dolores Ventós, al número 305 de la col·lecció «A Tot Vent».

L'ofici de librerer, tota una filosofia

ARGIMIRO SEGURA

■ Vendre llibres té característiques comunes amb la resta del comerç: horaris, clients, administració, però en té d'altres de peculiars: els que venen (venien) carbó s'embruten les mans; qui està en contacte amb llibres està exposat a una contaminació positiva, procedent d'un article que té bona premsa. Contaminació que es produeix en contacte amb la gent que envolta el llibre. Presentacions, signatures de llibres, fan que estiguis en contacte amb autors, editors i lletraferits, fet generalment agradable.

Per a una persona a qui agrada llegir, vendre llibres o, millor, fer de librerer, és com per a un nen treballar en una pastisseria: tenir al teu abast moltes laminadures. Quan obres una caixa de llibres acabats d'arribar, les portades noves, els colors vius i els resums de contraportada et fan venir ganes de llegir-los tots. Després, la realitat s'imposa i acabes seleccionant les lectures, com tothom. Bé, com tothom no, no pots demanar consell al librerer. Que si els compradors em demanen consell? Hi ha de tot. Hi ha els que mai no acceptarien un consell, aquells que els agrada comprar, i llegir, el que el librerer considera indigerible. Altres et demanen parer —si és que has llegit el llibre— i hi ha uns tercers compradors entossudats que els recomanin un llibre per a un cunyat a qui no li agrada llegir.

Us he de confessar que ens encanta que un client torni i ens digui que el llibre que li vam recomanar li ha agradat molt. Alguns clients esperen que els atengui un o un altre venedor per coincidir en els gustos.

Llibres de tota mena

Que quins llibres m'agrada de vendre? Tots, i mireu que n'hi ha de diferents: llibres d'informàtica, per anar de vacances, per posar la casa bonica, per aprendre a fer punt de creu, per llegir amb una sola mà i fins per passar l'estona. Ara que ho he escrit penso que hi ha uns llibres que m'agrada especialment vendre, els que serveixen per aprendre a llegir. És el mateix vendre llibres que ser librerer? El librerer neix o es forma? Ha de ser el librerer un agent cultural? Qüestions que defineixen una tasca. Per ser librerer cal vendre llibres, dominar tècniques de venda, màrqueting, organització i gestió comercial. Ser librerer implica una filosofia, una selecció de llibres posats a la venda, una tria de mitjans de promoció.

¿Implica vocació? Sí. El llibre és, sovint, un objecte sensual per al qual un se sent molt atret. El librerer que en valora el contingut i el disseny, i que fa partícip del seu descobriment els clients que reconeixen la professionalitat del librerer, no se'l pot considerar un simple expenedor de llibres. (Argimiro Segura és de la Llibreria Carrer Major)

«D'Europa als homes», de J.M. Esquirol

NOEMÍ UBACH

Europa, filla de la filosofia i la fe, de l'amor a la veritat i a l'altre, ens interpel·la en un llibre suggeridor, i ens pregunta si la rica herència cultural és un testament o el bagatge per a una aventura nova. Abans de respondre, l'autor escorcolla els racons sordids del vell continent. Europa ha estat també l'escenari del mal més extrem. Què vol dir pensar Europa després d'Auschwitz i de Bòsnia? Cal mirar cara a cara el mal per conèixer-lo. Potser després es pugui perdonar. El perdó, condició indispensable per continuar la història, només és possible des de la memòria conscient. Esquirol fa una aposta per una Europa d'acollida, democràcia i solidaritat. L'estranger és qui ens ho demana. El respecte i l'amor per l'altre ens configuren com a ésser humà; el respecte per l'altra (cultura) ens configura com a ciutadans. Europa serà casa de tots o no serà.

(Noemí Ubach és tècnica de normalització lingüística de L'Heura.)

«Las personas del verbo», de Gil de Biedma

MONTSERRAT RUBIO

És un llibre de versos molt clar, aparentment molt senzill, i diria que és caracteritzat per la seva sensibilitat. Hi vaig trobar moltes coses que em van semblar molt properes a la meua manera de ser, com ara un cert sentiment de nostàlgia, tal vegada d'amargor, i com una decepció respecte de la gent. No obstant aquests sentiments, trobo que respira una gran estimació per als amics. El que més m'agrada del llibre és que sembla que sigui una escriptura fàcil, perquè quan el llegeixes et deixa una sensació de suavitat, fet que et produeix la impressió que fer poemes és una cosa senzilla. El que passa és que són versos molt poc complicats i de lectura molt entenedora. Alhora, però, són molt profunds. Tracta de molts temes: de la societat, de la política, de l'amistat... L'estil és polit, elegant i arriba directament a l'ànima.

(Montserrat Rubio viu al Singuerlín i és administrativa.)

«Zipper y su padre», de Joseph Roth

PACO GALLARDO

M'agrada Joseph Roth més que molts altres autors, que són més reconeguts. M'agrada Joseph Roth per la seva agudeza i pel coneixement que té dels ressorts ocults que mouen els individus. La seva darrera novel·la publicada en castellà es titula *Zipper y su padre*. Com totes, aquesta és també la crònica d'una derrota, de moltes derrotes alhora: la de tots els membres que formen la família Zipper. La derrota d'uns éssers perduts en plena Gran Guerra (1914-1918) i del remolí que va dur l'imperi austrohongarès al seu esfondrament final. Joseph Roth va morir a París l'any 1939 lligat a un llit d'un hospital per a captaires i necessitats, consumit pel dolor, i assetjat per la por que arribessin els nazis. Les seves obres ens retornen la seva pietat, el seu humor i el seu talent.

(Paco Gallardo és professor de literatura de l'institut Puig Castellar.)

RELATS DE SANTA COLOMA DE GRAMENET ■ Capítol III

La Niña, la clau de l'enigma del fantasma del parc d'Europa, s'escapa dins d'un taxi per la pota nord. Josep Lluís Vidal, el protagonista del relat, està decidit a no perdre la seva única possibilitat de continuar en el cas, malgrat la mala jugada que li ha fet l'expolicia Arsenio López, que està fent tot el possible per treure's de sobre el parapsicòleg. De moment, a l'agenda de possibles espectres hi ha la Mariana, una dona que es va suïcidar fa uns anys.

El crim de la plaça dels Enamorats

SAMUEL BLANCO

Sempre ho havia volgut dir: «Siga a ese taxi!». Ridícul. Em sentia com un personatge de pel·lícula negra de sèrie B. La cara del taxista era un poema. Es pensava que me'n fotia. No m'ho va dir; no calia. Amb la cara pagava. S'ho va prendre amb calma; va posar la primera i va arrencar. Em disposava a fer-li un lleuger suggeriment sobre la necessitat de premer l'accelerador, però vaig desistir quan els seus ulls em van mirar pel retrovisor. A poc a poc i bona lletra...

El cinturó me la va prendre. El cinturó i la desídia del conductor del taxi. La Niña va desaparèixer en arribar a Montigalà. L'entramat dels carrers i la foscor de la nit se la van empassar. I jo em vaig quedar sol; bé, no del tot, tenia la companyia del taxista, que continuava mirant-me de reüll pel retrovisor. Hi ha molta gent que fa coses estranyes, de nit. Els taxistes diuen que les han vistes de tots colors. Anàvem camí de casa. Per ara, escac i mat. Jo no havia donat el joc per acabat, per bé que, en el meu particular enfrontament amb el fantasma, ell —o ella— havia guanyat la primera partida.

La trucada em va despertar. Era en Joan. La seva veu tenia un to sec, seriós, que li havia sentit poques vegades.

—Has de venir de seguida, Josep Lluís. Ha passat una cosa terrible...

—De què parles? Ha tornat a aparèixer el fantasma?

—Potser n'hauràs d'afegir un de nou a la galeria.

—Què vols dir, amb això?

—La Niña, te'n recordes?

—I tant, la vaig perdre de vista ahir a la nit a...

—Així vas ser l'últim que la viste convida.

—Morta...? Què ha passat?

Il·lustració: CANO.

—L'han trobada en un banc de la plaça dels Enamorats. Morta per asfíxia.

—....

—Josep Lluís?

—....

—Josep Lluís? López m'ha dit que vagis al més aviat possible a la comisaria, està a la calle d'Irlanda. Et semblarà una mica deixada de la mano de Déu, t'hi esperaré si vols.

—....

—Josep Lluís?

—Gràcies, però no caldrà que m'hi esperis. Hi vaig de seguida.

—Estàs bien?

—No et preocupis.

—Seguro?

—De veritat.

El clic de l'auricular quan vaig penjar el telèfon va deixar pas a un silenci inquietant. Per la meua ment va passar la imatge de La Niña marxant ràpidament de Santa Coloma, escapant-se quan la tenia tan a prop... i la cara de satisfacció d'Arsenio López. Un bon element. Ara tenia la millor ocasió de totes per fotre'm un bon paquet. Se'm feia difícil creure que algú havia matat aquella dona d'aspecte fràgil, per no res.

Vaig arribar trenta minuts més tard, mal vestit i mal afaitat, a la commissaria de la Policia Nacional del carrer d'Irlanda. Francament, l'aspecte de la commissaria no era gens acollidor. Un rebedor molt estret rebia els visitants i els conduïa cap a les escales. Les parets devia fer anys que no

les pintaven. Qui sap si algun dia van ser blanques... Al despatx del comissari m'esperava Arsenio López.

—Buenos días, señor Vidal, supongo que ya conoce la noticia...

—Efectivamente, he rebut el seu encàrrec.

—Claro, claro. Evidente.

—Com ha passat?

—Una patrulla la encontró muerta, después de recibir el aviso de los vecinos de la zona. Por cierto... dónde estaba usted ayer por la noche, a eso de las cuatro?

—Des de quan té interès per la meua vida íntima?

—Yo mismo le vi marcharse en un taxi, siguiendo al de La Niña.

—L...

—Curiosidad.

—Sóc sospitós?

—No. De momento...

Però estè localizable, quizás nos veamos pronto.

La idea de trobar-me a soles amb Arsenio López entre les quatre parets d'una commissaria no em feia gens d'il·lusió. López tenia fama de saber com convèncer la gent d'allò que ell pensava, fins i tot quan la gent pensava una cosa diferent. Tasca d'estorquidor. Per Santa Coloma circulaven històries relacionades amb com havia aconseguit *emmarronar* més d'un passerell i tenir-lo ben agafat per allà on fa més mal: la butxaca o els afers sexuals. Per sort, jo estava net, però, pel que sembla, també era l'últim que l'havia vist viva. A excepció del seu assassí, evidentment.

Ara, en lloc de tenir un fantasma, n'hi havia dos a la llista, i els que podien estar esperant al darrera de la porta... Tot plegat em va fer pensar que en casos com aquests el millor que es pot fer es recórrer a la religió, i intentar buscar el consell espiritual i material d'aquells que tenen com a professió donar-ne. Així doncs, em vaig disposar a localitzar Rosendo Gómez, l'expellà que diuen que sempre escolta...

Si tens il·lusions...
Segur que ens entendrem

CAIXA LAIETANA

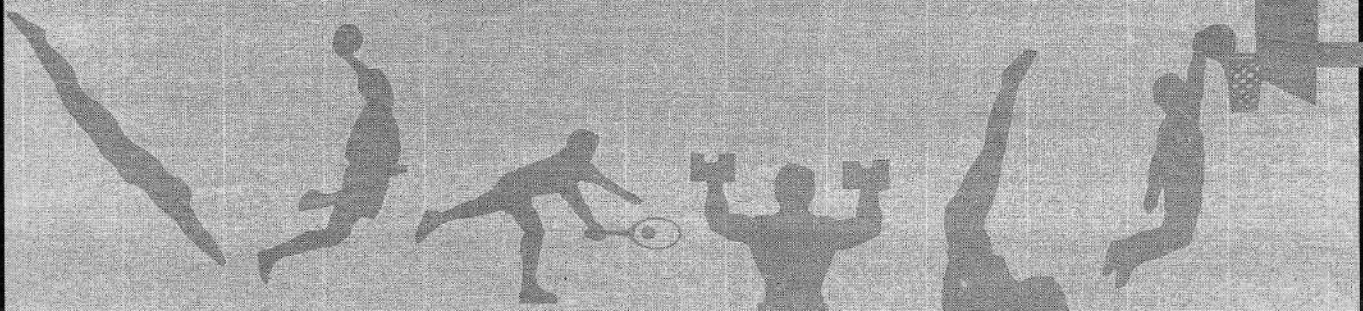
EG

EUCAGEST

ZONA POLIESPORTIVA MARINA BESÒS

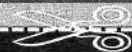
*No hi haurà millor moment
Fes-te'n soci, ARA !!!*

Av. de la Platja, s/n

Tel. 462 12 71 • Fax 462 08 89

08930 Sant Adrià de Besòs (Barcelona)

Adjuntant aquesta butlleta obtindreu la **MATRÍCULA DE FRANC**, només abonant 3 mesos de quota per avançat.
Demaneu-nos informació.

* oferta vàlida fins al 29/3/96

EL BALCÓ DELS JOVES ■ *Maria José Parra López*

«Treballo amb el meu cos»

JAUME P. SAYRACH

Maria José Parra López va néixer a Santa Coloma. Quan li demano la seva adreça, em dona el número d'una casa del carrer Major, on viu la seva mare; ella, en realitat, no té domicili fix. Viatja per tot el món, com una llançadora, a requeriment de les empreses que contracten els seus serveis de model. Treballa per a una agència internacional de publicitat.

—«Als 19 anys vaig decidir viatjar. Volia veure altres països i conèixer altres cultures. Jo feia de professora d'aeròbic. Un dia em van cridar per fer uns anuncis. El fotògraf em va dir que serviria de model i m'hi vaig llançar.»

—No et feia por?

—«La reputació de les models no era bona, la gent pensa que hi ha molta màfia, que s'és a prop de la droga... A la meua mare no li agradava i al principi va patir molt. El que li costava més era no veure'm i, com qui diu, no saber on parava. Fent de model tan aviat sóc a Grècia com a Sud-àfrica com al Japó, i ella no pot protegir-me. Però ara és feliç perquè veu que m'agrada.»

—Et troba bonica?

—«Sí. Però no m'ho diu.»

—I tu?

—«No em trobo lletja. Hi ha dies que em miro al mirall i em veig amb bon aspecte, però n'hi ha d'altres que no, i llavors em preocupo.»

—T'hauria de preguntar per les teves mides, oi?

—«És clar! Apunta: 90, 60, 90, i 1,70 d'alçada.»

—Sempre amb por d'engreixar-te?

—«No. Com que he estat esportista, no tinc mai problemes amb el pes. Menjo de tot.»

—Tens 26 anys i has vist molt món. A primer cop d'ull, la teua vida sembla envejable...

—«És una professió amb glamour, però és molt sacrificada i molt dura. Mai no pots fer plans. Ets a un lloc i de sobte et truquen i has de presentar-te a l'altra part de món. A més, t'has de cuidar. Treballes amb el teu cos, sempre has de tenir bon aspecte, volen que mai deixis de somriure i ho has de fer, encara que estiguis trista.»

—No arribes a sentir-te sola?

—«Sí. És una de les coses que em fastiguen més. M'agrada tenir amics i allà on vaig faig noves

conexions amb persones que no saps si tornaràs a veure. Això és trist. Trobo a faltar tanta gent!»

—Deu ser difícil tenir un amor estable...

—«No, no. Tinc un company de de fa 6 anys, que treballa en el mateix món que jo i també està viatjant sempre, però en direccions diferents de les meves. Fem el pos-

sible per trobar-nos. Si sóc a Tòquio i ell a Amsterdam, li truco i ve. O bé hi vaig jo.»

—Aquest ritme de vida requereix molts diners...

—«Se'n guanyen, però també tenim moltes despeses i no sempre pots estalviar. Puc dir-te, si interessa, que una sessió amb roba interior es paga el doble que una de vestida, i nua, tres vegades més.»

—Et costa, despullar-te?

—«Mai t'hi acostumes. Però com queestic satisfeta del meu cos, no me n'avergonyeixo.»

—Se sol dir que la vida de model us fa superficials.

—«És una imatge que la gent té de nosaltres. Però ets una persona com una altra. Com a model treballo el meu físic, però quan em trec el maquillatge em queda temps per pensar i per meditar.»

—I què concloues?

—«Que el més important de la vida és l'amor. Si no em sentís estimada, crec que em tornaria boja. No parlo de l'amor físic, sinó del sentiment de ser algú per a altres persones i que els altres són algú per a mi. Sense amor la gent seria molt desgraciada.»

—Ets creient?

—«Sí. Crec en Déu, però no en l'Església. La religió és un poder, una manera d'exercir el domini sobre els altres.»

—Parlem de Santa Coloma. Hi penses?

—«Sí, hi tinc la família i recordo quan de petita anava al Masfonollar i de voluntària a l'esplai de la parròquia de Sant Josep Oriol. Tinc la impressió que els joves de Santa Coloma són plens de vida i que fan moltes activitats. Santa Coloma és encara com un poble, on pots fer moltes coses. Aquí em trobo més relaxada que en grans urbs com Munic, Atenes o fins i tot Barcelona.»

—Tornaries?

—«No ho sé. De fet, no he trobat cap lloc on cregui que m'agradaria quedar-me. Potser sí... Però, en principi, les ciutats no m'agraden, les trobo impersonals, malgrat que totes tenen el seu encant.»

—Demà voles cap al Carib. El mes que ve vas a Londres. Fins quan?

—«Calculo que em queden un parell d'anys. Després vull provar el cine. Ja tinc ofertes...»

Maria José Parra, a casa d'uns amics de Santa Coloma de Gramenet. Per a aquesta noia, fer de model és l'oportunitat de viatjar, de conèixer altres països i cultures diferents, i de mirar el món amb ulls molt més oberts. Parra treballa en una agència internacional de publicitat. La feina li absorbeix tot el temps. Foto: J. P. SAYRACH.

MARÍA JOSÉ PARRA LÓPEZ

Edat: 26 anys.

Professió: Model.

Trajectòria: Ha recorregut tot el món.

FERROLAN

El súper de la construcció